

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
PRÁVNICKÁ FAKULTA
KATEDRA VEŘEJNÉ SPRÁVY

Lucie Rolníková

**MOŽNOSTI PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE
NA CHEBSKU**

Bakalářská práce

Plzeň 2013

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Hegner

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie ROLNÍKOVÁ**
Osobní číslo: **R10B0059P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Možnosti přeshraniční spolupráce ve vybraném mikroregionu (Chebsko)**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Regionální politika EU
2. přeshraniční spolupráce Cíl 3 Česká republika - Svobodný stát Bavorsko
3. přeshraniční spolupráce Česko - Sasko
4. Mikroregion Chebsko
5. Realizované projekty
6. Námět na projekt

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

cca 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

viz zvláštní seznam

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jiří Hegner

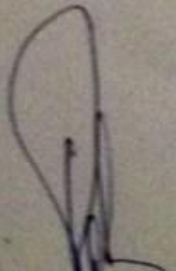
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce:

31. března 2012

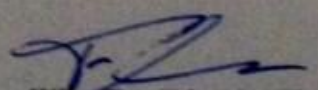
Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2013

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.

vedoucí katedry

V Plzni dne 6. září 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a všechny citace a prameny řádně vyznačila v textu. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury. Současně souhlasím s tím, aby tato práce byla zpřístupněna v knihovně ZČU a používána ke studijním účelům v souladu s autorským právem.

20. března 2013

Lucie Rolníková

Děkuji panu Ing. Jiřímu Hegnerovi, vedoucí mé bakalářské práce za praktické připomínky při zpracování.

20. března 2013

Lucie Rolníková

Obsah

1. Úvod	8
2. Mikroregion Chebsko	10
2.1. Lokalizace mikroregionu Chebsko	10
2.2. Stručná charakteristika mikroregionu Chebsko	12
2.3. Současný stav	13
3. Regionální politika	14
3.1. Cíle politiky soudržnosti	14
3.2. Fondy Evropské unie	14
3.2.1 Fond soudržnosti	15
3.2.2 Strukturální fondy	15
3.2.3. Předsvstupní fondy	16
4. Operační programy	18
4.1. Programovací období EU	18
4.2. Operační programy v České republice	18
4.2.1. Cíl Konvergence	18
4.2.2. Cíl konkurenceschopnost a zaměstnanost	19
4.2.3. Cíl Evropská územní spolupráce	19
5. Cíl 3 - Evropská územní spolupráce	20
5.1. Přeshraniční spolupráce	20
5.2. Národní spolupráce	22
5.3. Mezuregionální spolupráce	22
5.4. Programy EPSON 2013 a INTERACT II	23
6. OP Přeshraniční spolupráce Česko – Sasko	24
6.1. Kontrola	25
6.2. Mikroregion Oberes Vogtland	26
6.3. Prioritní osy	27
6.3.1. Osa 1 – Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území	27
6.3.2. Osa 2 – Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu	28
6.3.3. Osa 3 – Zlepšení situace přírody a životního prostředí	28
6.3.4. Osa 4 - Technická pomoc	28

6.4.	Společná kritéria pro projekty	28
6.5.	Základní rozdělení projektů	29
6.5.1.	„Malé“ projekty	29
6.5.2.	Euregio Egrensis	30
6.5.3.	„Velké“ projekty	32
7.	OP Přeshraniční spolupráce Česko – Bavorsko.....	36
7.1.	Prioritní osy.....	38
7.1.1.	Osa 1 – Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě	39
7.1.2.	Osa 2 – Rozvoj území a životního prostředí.....	39
7.2.	Základní rozdělení projektů	39
7.2.1.	„Malé“ projekty	40
7.2.2.	„Velké“ projekty	42
8.	Námět na projekt „Rekonstrukce chebského letiště“	45
8.1.	Stručná historie chebského letiště	45
8.2.	Současný stav – výchozí situace	45
8.3.	Dlouhodobá koncepce, udržitelnost projektu.....	48
8.4.	Kritéria spolupráce	49
8.5.	Cíle projektu.....	50
8.6.	Shrnutí projektu.....	51
9.	Závěr	51
10.	Resumé.....	54
11.	Použité zdroje	55
11.1.	Literatura	55
11.2.	Internetové zdroje	55

1. Úvod

Ve své práci se budu věnovat tomu, jaké jsou možnosti pro realizaci projektů na základě spolupráce partnerů, kteří nepocházejí ze stejného regionu, ba naopak je dělí hranice jejich států. Zaměřit bych se chtěla na přeshraniční projekty Evropské unie, na k těmto projektům stanovené podmínky pro získání dotačních prostředků včetně typů jednotlivých dotačních projektů.

Na úvod vymezím pojem mikroregion včetně přiblížení jeho historického Chebska a architektonické památky, které můžeme na tomto území naleznout. Dále hodlám obsahem práce seznámit čtenáře s významnými osobnostmi a událostmi spojovanými s tímto teritoriem. Další část práce bude tvořit popis zeměpisné polohy vybraného mikroregionu s vyčleněním měst a obcí, které tvoří dané území.

Popíši jeden z hlavních cílů Evropské unie, konkrétně její regionální politiku, přiblížím teoretický rámec potřebný pro správné pochopení a ukotvení regionální politiky EU, a s tím spojenou problematiku přeshraniční spolupráce. Představím pojmy spojené s touto politikou a vymezím jednotlivé typy fondů, ze kterých jsou projekty spolufinancovány.

Následující část své práce podrobím odbornému rozboru vybraných, již realizovaných přeshraničních projektů. V tomto rozboru budou podrobněji představeny konkrétní specifika typizovaných projektů, včetně postupů pro jejich úspěšnou realizaci. Na základě mnou vypracované odborné rešerše bude rozbor obsahovat konkrétní údaje samotných projektů včetně rozpočtů.

Shora uvedený popis, odborný rozbor a rešerše cíleně směřují k podstatné části mé práce, ta bude obsahovat vypracovaný návrh nového přeshraničního projektu, který pro dané mikroregiony vnímám jako přinejmenším zajímavý pro budoucí programovací období, včetně dopadu a přínosů pro rozvoj daného území, a to jak dopad ekonomický tak turistický.

Význam mé práce by měl spočívat především v její ideje, sounáležící s jednou z hlavních myšlenek EU, odstraňující problémy vznikající kvůli hranicím mezi regiony. Vedle sjednocení ekonomické úrovně je zde kladen také důraz na budování přeshraničních přátelských vztahů mezi kooperačními partnery, jednotlivými členskými státy EU a jejich samosprávnými celky.

Vlastní popis bude zaměřen na spolupráci mikroregionu Chebsko a jeho německých partnerů, pocházejících ze Saska a Bavorska v rámci dotačních operačních programů EU.

2. Mikroregion Chebsko

2.1. Lokalizace mikroregionu Chebsko

Přeshraniční spolupráce obvykle znamená spolupráci přiléhajících mikroregionů, ležících oboustranně k určité společné části státní hranice. V této práci se zabývám na české straně mikroregionem Chebsko a proto je nutno jej především jednoznačně lokalizovat v území. Obecně se jedná o teritorium, které je vázané na město Cheb hlavně z hlediska obslužných funkcí. Do značné míry této představě odpovídá dobrovolné sdružení obcí nazvané Mikroregion Chebsko.

O vzniku tohoto sdružení rozhodla dne 22. října 2003 zastupitelstva jedenácti obcí. Původně se svazek skládal z následujících: město Cheb, město Františkovy Lázně, město Skalná, obec Dolní Žandov, obec Libá, obec Lipová, obec Milíkov, obec Odrava, obec Okrouhlá, obec Poustka, obec Třebeň. Postupem času ze spolku vystoupilo město Františkovy Lázně a obec Dolní Žandov, které jsou na přiložené mapce zvýrazněny vodorovným šrafováním a naopak přistoupilo město Plesná a obec Pomezí nad Ohří.¹

Příčinou vzniku spolku byl vstup České republiky do Evropské unie a idea, že vzájemná pomoc a spolupráce v rámci sdružení obcí bude účinnější jak pro regionální rozvoj, tak i pro společné prosazování cílů regionální politiky EU. Současně je hlavní funkcí svazku zvelebování a zkvalitňování prostředí pro život jeho obyvatel. To se děje prostřednictvím projektů, které jsou například oprava komunikací typu frézování a úpravy chodníků, nátěr popřípadě koupě nových laviček, vysazení či úprava porostů aj. Mikroregion se také stará o propagaci členských obcí a jejich aktivit, sdružení získalo od Evropské unie dotace na své nové internetové stránky, vydání několika turistických průvodců mikroregionem, různé pohlednice a kalendář.

¹ Mikroregion Chebsko, Základní informace o mikroregionu, [online], [akt. 2013-02-27], dostupný z: <http://www.chebsko.net/zakladni-informace-o-mikroregionu/>

Jako další možnost lze vymezit tento mikroregion hranicemi tzv. malého okresu, tedy považovat za něj celé území všech obcí, v nichž Chebu přísluší výkon rozšířené působnosti. Z teritoriálního hlediska není mezi oběma variantami příliš velký rozdíl. Tzv. malý okres má proti současnému zbytku původního DSO Mikroregion Chebsko navíc pouze obce Františkovy Lázně, Křižovatka, Luby, Milhostov, Nebanice, Nový Kostel, Tuřany, Velký Luh a Vojtanov,² které jsou na mapě zvýrazněny svislým šrafováním.

3

² Dle § 16 vyhlášky č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností

³ Dostupný z: http://www.chebsko.net/resource/img/public/chebsko_map.jpg

2.2. Stručná charakteristika mikroregionu Chebsko

Chebsko je území s výhodnou zeměpisnou polohou a bohatou historií. Dominantním je město Cheb, které vzniklo v první polovině 12. Století a již v druhé polovině tohoto století zde byla Fridrichem Barbarossou vystavěna císařská falc, která je jediná svého druhu na našem území. Postupem času v tomto mikroregionu vzniklo velké množství významných architektonických památek, jsou jimi například dnes již typický symbol města Cheb tzv. Špalíček, což je seskupení jedenácti domů rozdělených kramářskou uličkou ze 13. století, kostel sv. Mikuláše v Chebu ze 13.století, zámek v Libé, vesnická památková rezervace Doubravka s dobovými hrázděnými domy z 18. století a mnoho dalších.

Mezi významné události v tomto mikroregionu patří čtyři návštěvy Jiřího z Poděbrad v 15. století, zavraždění vévody Albrechta z Valdštejna v roce 1634. Nejslavnějším chebským rodákem je barokní architekt a stavitel Johann Balthasar Neumann. V roce 1981 byl Cheb prohlášen za městskou památkovou rezervaci, když toto ocenění získal především díky městským domům nacházejícím se na chebském náměstí, jako jsou radnice, barokní Gablerův dům, gotický Schirdingerův dům.

Od roku 1970 pořádá město Cheb největší mezinárodní festival dechových orchestrů. Za celou dobu trvání se festivalu zúčastnilo 378 orchestrů a mažoretkových skupin z 32 zemí Evropy a Asie.

Dalším významným prvkem tohoto mikroregionu je výskyt léčivých minerálních pramenů, které zde zkoumal například Dr. Bernard Adler. První zmínky o léčivých účincích jsou již z 15. Století. V 18. století založil císař František I. Františkovy Lázně, které se staly prvními slatinnými lázněmi na světě. V dnešní době nalezneme v těchto lázních 23 léčivých pramenů.

Ve středověku vedlo Chebem několik důležitých cest, například z Norimberku do Prahy. V současné době je Cheb jednou z hlavních evropských silničních křižovatek, k jejímu zkvalitnění a zrychlení došlo v dubnu roku 2012, kdy byla otevřena nová rychlostní silnice R6 ve směru na Karlovy Vary. Železniční síť je v tomto mikroregionu také na velmi dobré úrovni, spoje vedou jak do celé Evropy, tak do hlavních českých aglomeračních center. Díky modernizaci železničního koridoru na trase Cheb – Plzeň došlo ke značnému zkrácení

doby jízdy, a tím pádem k výraznému zvýšení zájmu o dopravu na tomto úseku. Zároveň se zde nachází i letiště, které je navíc nejstarším v České republice.

Polohově se mikroregion nachází nejzápadněji na území ČR. Nalezneme zde značné přírodní bohatství, jako jsou dnes již vyhaslé sopky Komorní hůrka, Železná hůrka či národní přírodní rezervaci SOOS, která je tvořena rašeliništi a minerálními prameny. Dominantní řekou je Ohře, na níž je vybudovaná přehradní nádrž Skalka, dále zde nalezneme řeku Odru, která je jediným zdrojem pro přehradní nádrž Jesenice.

2.3. Současný stav

Shora uvedené informace osvětlují pojem mikroregion Cheb a přibližují jeho podstatu. Vedle obecného pojetí mikroregionů v ČR, které bez pochyb zastávají své předurčené funkce, především jako iniciátoři v realizaci zveřejněných výzev vládního aparátu, konkrétně jeho ministerstva pro místní rozvoj, lze však v současné době s jistotou tvrdit, že tato jejich činnost nebývá vždy úspěšně realizována. Konkrétní funkce mikroregionu Cheb byla v době jeho vzniku, čili v roce 2003, vnímána s velkou vahou jako funkce jakéhosi mediátora mezi samotnými obcemi a příslušným správním orgánem, když lze tvrdit, že ještě na počátku současného programovacího období právě tato aktivita samotného mikroregionu vykazovala v ose svého působení především pozitiva. Vzhledem k tomu, že nyní, o deset let později je možno na celou činnost mikroregionu nahlížet též statisticky a z pohledu dosažených výsledků i bilancovat v rámci úspěšnosti daného projektu, lze říci, že původní iniciativa Sdružení vcelku upadá. Díky tomu dochází k poklesu aktivity tohoto spolku.

3. Regionální politika

Přeshraniční spolupráce má v regionální politice Evropské unie do jisté míry přednostní postavení. To je dáno snahou otupit některé i ostré rozdíly v životních podmínkách obyvatelstva na odlišných stranách hranic, což je považováno za jeden z významných kroků k posilování soudržnosti jednotlivých regionů, a tím i státních celků. Velký význam je přisuzován i lepšímu vzájemnému poznávání různých etnik a zmenšování jazykových bariér. Proto je důležité seznámit se na tomto místě se základními principy a přístupy regionální politiky Evropské unie, které se postupně stávají základem regionální politiky našeho státu.

3.1. Cíle politiky soudržnosti

Na základě pomoci ve formě investic do oblastí s vysokým potenciálem růstu, je jedním z hlavních cílů snaha o zlepšení konkurenceschopnosti, tedy podpora harmonického a udržitelného rozvoje ekonomických činností, a snížení nezaměstnanosti. Za důležité je považováno především co nejvyšší využití potenciálů jednotlivých regionů. Dalším cílem je zvýšení životní úrovně států, především těch, které se k EU připojily po roce 2004.

Důležitým prvkem je princip solidarity, ten je založen na faktu, že bohatší státy přispívají na chudší, čímž dochází ke zmenšení či úplnému vymezení viditelných rozdílů mezi nimi. V praxi to tedy znamená, že členské státy přispívají do celkového rozpočtu EU, finance jsou následně mimo jiné i na základě principu solidarity rozdělovány zpět mezi členy společenství, vždy dle potřeby jednotlivých autonomních státních entit. Jako nástroj pomoci pro splnění podmínek přijetí jdou příspěvky z tohoto rozpočtu i do rozpočtů kandidátských zemí aspirujících na členy EU. Regionální politika není omezeným předmětem, ale naopak spolupracuje i s dalšími oblastmi politiky EU, společně s nimi podporuje zvýšení atraktivity zemí, podporuje inovace, podnikání, v neposlední řadě také ochranu a zlepšování životního prostředí a mnoho dalších. Jednou z hlavních myšlenek politiky hospodářské a sociální soudržnosti je, že státní hranice by neměly být problémem pro jakýkoliv rozvoj regionů.

3.2. Fondy Evropské unie

Aby byly cíle EU úspěšně plněny, jako již shora uvedený cíl zmírnění rozdílů v životní a ekonomické úrovni, je zapotřebí jejich financování. K tomu slouží fondy ve kterých se přerozdělují finance všech členských států a které jsou tak nástrojem finanční a technické

pomoci. Příjemci finančních prostředků mohou být tedy také nečlenské státy, které získají finance v rámci předvstupní pomoci. Na úrovni regionální politiky působí dva typy fondů, jsou jimi Fond soudržnosti a soubor strukturálních fondů.

3.2.1 Fond soudržnosti

Tento fond je v dané oblasti dopadu spíše doplňujícím k fondům strukturálním, protože se nezaměřuje pouze na regionální politiku. Účelem zřízení bylo posílení hospodářské a sociální soudržnosti, i přes jeho specializaci na velké investiční projekty s dlouhým obdobím návratnosti, především na národní úrovni, zaměřené na sektory životního prostředí a dopravy bylo však z tohoto typu fondu na Chebsku v roce 2008 financováno zateplení budov několika mateřských škol.⁴

3.2.2 Strukturální fondy

Strukturální fondy představují hlavní nástroj kohezní politiky, neboť slouží ke zvyšování hospodářské vyspělosti evropských regionů. Prostředky z fondů jsou především určené na pomoc méně rozvinutým regionům, regionům se strukturálními problémy či na zmírnění viditelných rozdílů mezi jednotlivými příhraničními regiony.⁵

3.2.2.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)⁶

ERDF je nejvíce využívaným fondem, jeho cílem je poskytnutí pomoci regionům, jejichž rozvoj zaostává za evropským průměrem. Má velkou oblast své působnosti v rámci financování a podpory, zahrnuje různé investiční aktivity, které slouží ke zvýšení životní úrovně méně rozvinutých členských států a regionů. Patří sem zejména investice do infrastruktury, investice pro vytváření a zachování trvale udržitelných pracovních příležitostí, podpora místního rozvoje, zaměstnanosti a činnosti malých a středních podniků, zlepšení přístupu podniků k financím, přímá podpora investic, podpora výzkumu a technologického vývoje, rovnost mužů a žen v oblasti zaměstnanosti, rozvoj informační společnosti a mnoho dalších.⁷

⁴ Strukturální fondy, Fond soudržnosti, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Fond-soudrznosti>

⁵ Euractiv, Strukturální fondy, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.euractiv.cz/strukturalni-fondy>

⁶ angl. European regional development fund

⁷ Euractiv, Evropský fond pro regionální rozvoj, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionalniho-rozvo>

3.2.2.2. Evropský sociální fond (ESF)⁸

Fond je zřízený za účelem zaházení rozdílu v prosperitě a životní úrovni v jednotlivých členských státech a regionech EU, oproti ERDF je zaměřen na neinvestiční oblast, prostředky z fondu směřují zejména do míst, jejichž hospodářský rozvoj se vyvíjí hůře. Je klíčovým nástrojem pro realizaci a rozvíjení zaměstnanosti, rekvalifikaci nezaměstnaných, podpora začínajícím OSVČ, podpora sociálního začlenění jedinců a rovných příležitostí na trhu práce a lidských zdrojů, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny, podpora vzdělání a rekvalifikačních kurzů, pomoc mladým nezaměstnaným a lidem s hendikepy atd.⁹

3.2.3. Představní fondy

Dříve než se Česká Republika stala v roce 2004 členem EU, čerpala v rámci regionální politiky EU finance z představních fondů Phare¹⁰ a ISPA¹¹.

Fond Phare¹² poskytuje pomoc při plnění hospodářských, politických a správních reforem, které jsou potřeba pro splnění podmínek stanovených pro vstup do společenství EU, a je rozdělen do 4 základních kategorií¹³:

1. **Národní fond Phare** – v České republice zahrnoval především projekty zaměřené na přípravu členství v EU.
2. **Programy přeshraniční spolupráce** - Přeshraniční iniciativa fondu Phare, zvaná CBC¹⁴ působila například na území Česko – Bavorsko již od roku 1994 až do roku 2006. V rámci spolupráce na Chebsku v programovacím období 2000 - 2006 byl projekt na naší straně financovaný právě z tohoto fondu a na straně německé buď z Evropského fondu pro regionální rozvoj nebo Evropského sociálního fondu a to

⁸ angl. European social fund

⁹ EU4YOU, Evropský sociální fond, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.euractiv.cz/eu4you/evropsky-socialni-fond-esf>

¹⁰ z angl. Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economy

¹¹ z angl. Instrument for Structural Policies for Pre-accession

¹² Fond Phare byl založen v roce 1989 původně pouze pro Polsko a Maďarsko, avšak postupně i další přistupující země, nyní včetně Bulharska a Rumunska, začaly čerpat z tohoto fondu. Z fondu Phare byly financovány projekty, které napomáhaly překlenout hospodářskou a politickou propast mezi zeměmi bývalého východního bloku a západní Evropy, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Predstavninastroje/Phare>

¹³ MFČR, Phare, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_phare.html

¹⁴ angl. Cross-border cooperation

podle typu daného projektu v rámci programu Interreg IIIA¹⁵. V mikroregionu Chebsko bylo realizováno několik projektů, například byla modernizována železniční stanice v Chebu, byla elektrifikována železniční trať na úseku Cheb – Schirring, nebo došlo k plynofikaci Skalná – Plesná – Luby. Po přístupu ČR do EU byl fond Phare nahrazen ERDF a ESF nahrazen.

3. Mnohonárodní programy

4. Mnohonárodnostní programy implementované Evropskou komisí

ISPA¹⁶ byl určen pro kandidátské státy v období od roku 2000 do okamžiku jejich vstupu do EU. Zaměřen byl na financování velkých projektů v oblasti dopravy a životního prostředí, v ČR konkrétně na železniční projekty, či na oblast znečištěných vod a ovzduší. Po roce 2004 na něj přímo navázal Fond soudržnosti.

¹⁵ Název oprávněného programu přeshraniční spolupráce proprogramovací období 2000-2006

¹⁶ MFČR, ISPA, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_ispa.html

4. Operační programy

Základní strategie rozvoje jednotlivých států EU, především Národní rozvojové plány, jsou rozpracovávány do operačních programů, kterými jsou sledovány hlavní úkoly dojednané mezi Evropskou unií a jednotlivými členskými státy.

4.1. Programovací období EU

Evropská unie realizuje své cíle vždy v rámci programovacího období, které je staveno na dobu sedmi let. V rámci tohoto období je vytvořen finanční rámec, který určuje nepřekročitelné výdajové stropy a strukturu plánovaných výdajů rozpočtu EU. Z víceletého finančního rámce se vychází při tvorbě ročního rozpočtu EU. Jednotlivé členské země vypracovávají programovací dokumenty, ve kterých definují své cíle a priority, kterých se v daném období snaží dosáhnout a naplnit. ČR v roce 2004 vstoupila do programovacího období 2000 – 2006. V letošním roce skončí programovací období 2007 - 2013. Následující bude 2014 – 2020.

4.2. Operační programy v České republice

V České republice je v současném programovacím období 2007 – 2013 využíváno 26 Operačních programů, které jsou rozděleny mezi 3 základní cíle EU.¹⁷

4.2.1. Cíl Konvergence

Konvergence neboli sblížení má za cíl snížit rozdíly mezi regiony. K tomu u nás slouží 15 programů, které se dělí na:

- 7 regionálních operačních programů (ROP), které využívají regiony soudržnosti NUTS¹⁸ II, jsou jimi ROP Severozápad, ROP Moravskoslezsko, ROP Jihovýchod, ROP Severovýchod, ROP Střední Morava, ROP Jihozápad, ROP Střední Čechy

¹⁷ Strukturální fondy, Programy 2007 – 2013, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>

¹⁸ angl. Nomenclature of Units for Territorial Statistics

- 8 tematických operačních programů a to OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanosti, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Technická pomoc, Integrovaný operační program.

Financování tohoto cíle je uskutečňováno ze všech fondů Evropské unie. Pro příklad lze uvést, že jedním z významných a zároveň nejnovějších projektů, který byl v mikroregionu Chebsko z dotace ROP Severozápad realizován, je výstavba nového autobusového nádraží v Chebu.

4.2.2. Cíl konkurenceschopnost a zaměstnanost

Hlavním úkolem druhého cíle je podporovat regiony, které v rámci stanovených podmínek nemohou využívat finance určené pro cíl Konvergence. Pomáhá bohatším regionům, aby si vedly ještě lépe. V České republice do této kategorie spadá pouze Praha, pro ni jsou určeny dva programy a to OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita.

4.2.3. Cíl Evropská územní spolupráce

Třetím cílem je Evropská územní spolupráce, která podporuje přeshraniční spolupráci mezi zeměmi či regiony, kde by bez finanční podpory EU ke spolupráci docházelo jen velmi obtížně. V ČR pod něj spadají všechny regiony v rámci 9 operačních programů, kterými jsou OP Přeshraniční spolupráce Česko – Bavorsko, Česko – Polsko, Česko – Rakousko, Česko – Sasko, Česko – Slovensko, OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, ESPON 2013¹⁹, INTERACT II²⁰. V této oblasti působí pouze jeden finanční zdroj a to fond pro regionální rozvoj.

¹⁹ Program ESPON 2013 je výzkumným programem, který podporuje územní plánování a regionální rozvoj. Jeho cílem je poskytovat informace, analýzy, scénáře, mapy, databáze, indikátory atp., které přispívají k vyváženému rozvoji regionů či větších územních celků, [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/ESPON-2013>

²⁰ Program INTERACT II je pokračováním programu INTERACT z programovacího období 2004 – 2006. Jedná se o servisní program pro řídicí struktury operačních programů cíle Evropská územní spolupráce. [online], [akt.2013-02-27], dostupný z: <http://www.osf-mvcr.cz/slovník/interact-ii>

5. Cíl 3 - Evropská územní spolupráce

Pojem Cíl 3 dnes již neodmyslitelně patří přeshraniční spolupráci a je v tomto smyslu běžně používán. V předchozím období 2000 - 2006 byl nástroj pro překonání nevýhod plynoucích z pozice daného regionu nazýván program INTERREG III (A-C)²¹, část A byla zaměřena na přeshraniční spolupráci, část B na národní spolupráci a část C podporovala mezinárodní spolupráci. V současném programovacím období 2007 – 2013 je tento cíl dle teritoriálního hlediska rozdělen do čtyř základních skupin:

- Přeshraniční spolupráce
- Národní spolupráce
- Mezuregionální spolupráce
- Programy EPSON 2013 a INTERACT II.

5.1. Přeshraniční spolupráce

Jedním z nejvýznamnějších dokumentů, který tvoří právní rámec pomoci je Evropská úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními orgány. Smlouva obsahuje především ustanovení, která mají za úkol odstranění bariér v oblasti administrativy, politiky a práva. První část druhého článku obsahuje požadavky k naplnění dané úmluvy, včetně nezbytných předpokladů pro dosažení uvedených cílů:

„Z hlediska naplňování dané úmluvy se pod termínem přeshraniční spolupráce rozumí jakékoliv společně odsouhlasené akce, jejichž cílem je propagovat a podporovat dobré sousedské vztahy mezi územními společenstvími nebo úřady v pravomoci dvou nebo více smluvních stran, jakož i uzavírání jakýchkoliv dohod a smluv, které budou nezbytné pro dosažení uvedených cílů. Přeshraniční spolupráce bude probíhat v rámci pravomoci jednotlivých územních společenství nebo úřadů, jež jsou stanoveny právními normami jednotlivých států. Tato úmluva nemůže měnit rozsah a podstatu těchto pravomocí.“²²

²¹ Program INTERREG III je jednou z Iniciativ Evropských společenství, jejímž cílem je stimulovat přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci v rámci Evropské unie v letech 2000-2006. Tato iniciativa je financována z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) a je aplikována jen v členských zemích. [online], [akt.2013-03-11], dostupný z <http://www.culturenet.cz/index.php?cmd=page&id=191>

²² ZÁKLADNÍ DOKUMENTY EVROPSKÉ REGIONÁLNÍ POLITIKY, svazek 7, DOKUMENTY RADY EVROPY, část 1, Evropská rámcová úmluva mezi územními orgány, kapitola A, [online], [akt.2013-03-11], dostupný z: [www.http://isap.vlada.cz/dul/cesty.nsf/7f723857997b924bc1257926004bd509/673c05a558563cf7802566d7002fff15?OpenDocument](http://isap.vlada.cz/dul/cesty.nsf/7f723857997b924bc1257926004bd509/673c05a558563cf7802566d7002fff15?OpenDocument)

V uvedené proklamaci je třeba povšimnout si některých zdůrazňovaných skutečností, které nám dávají možnost hlubšího analytického pohledu. V první řadě je zde kladem důraz na vytváření dobrých sousedských vztahů, které jsou zvláště důležité pro běžný život na obou stranách společných hranic dotčených států. Pokud se v těchto nárazníkových prostorech vyskytují příkré rozdíly v životních podmínkách obyvatelstva a vážné neshody, přenášejí se rychle i do vnitrozemí, kde vyvolávají nestabilitu. Proto jsou programy přeshraniční spolupráce orientovány na území podél státních hranic.

Veskrze se jedná o vztahy vytvářené zcela dobrovolně, vzniklé uzavřením různých dohod a smluv mezi zúčastněnými subjekty. Jedinou podmínkou tu je jejich důsledné směřování na žádoucí rozvoj příslušného území.

Z analytického hlediska je žádoucí přihlídnout také k vnitřní struktuře přeshraniční spolupráce. Jako základní kritérium se jednoznačně nabízí hledisko teritoriální, podle kterého rozeznáváme přeshraniční spolupráci:

- státní (národní)
- Regionální – na úrovni regionů soudržnosti (NUTS II), správních krajů (NUTS III). Ve výjimečném případě na úrovni odpovídající např. Národnímu parku Šumava apod.
- Mikroregionální – vázaná na nejnižší územněsprávní jednotky, tj. území spravované konkrétní obcí s rozšířenou pravomocí (“malé okresy“) nebo dobrovolných svazků obcí.

Další použitelné členění nabízí hledisko organizační, sledující průběh jednotlivých programů a projektů. Zde rozeznáváme úrovně:

- státní a regionální, které výhradně pracují na úseku veřejné správy a principiálně tedy podléhají všem úředním předpisům. Charakteristickými výstupy jsou pro ně typické ve formě velkých projektů.
- mikroregionální, kde za přípravu a realizaci příhraniční spolupráce plně odpovídá místní samosprávou, která však na dotační politiku nemá přímý vliv. Výstupní projekty mají valnou většinou menší rozsah i význam.

Další možná hlediska vnitřního členění přeshraniční spolupráce se ukazují v praxi nepoužitelnými pro velký rozsah i obsah její možné naplně.

Tato spolupráce ve všech svých fázích, od přípravy strategických dokumentů až po realizaci konkrétních projektů, probíhá pod pravomocí jednotlivých krajských úřadů a speciálně zřízených orgánů. Místní samosprávné orgány tudíž nemají možnost významně ovlivňovat výběr konkrétních projektů.

V České republice existuje v současném programovacím období pět programů, na jejichž základě se může uskutečnit spolupráce se všemi zahraničními partnery na druhé straně našich společných hranic. Programy podporují různé oblasti na základě hlediska analýz, které byly v jednotlivých krajích provedeny. Liší se tedy pouze v definici prioritních os, v tom kdo může žádat o podporu a v jejich územním vymezení.

Jednotlivé regiony, mikroregiony, či zástupci měst a obcí z českých krajů, tak mohou díky přeshraničním programům Evropské unie spolupracovat s partnery z přiléhajícího území na druhé straně hranic. Vznikají projekty, které využijí obyvatelé z obou států a prohlubuje se tak jejich vzájemná hospodářská a sociální integrace. O podporu v České republice mohou v rámci jednotlivých programů přeshraniční spolupráce žádat subjekty ze všech krajů, kromě střeďočeského kraje a Prahy.

5.2. Národní spolupráce

Tento program je v rámci Evropské unie rozdělen do několika zón. ČR patří do zóny „Střední Evropa“ společně s Rakouskem, částí Německa, Maďarskem, částí Itálie, Polskem, Slovenskem, Slovinskem a z nečlenských států s částí Ukrajiny. Zaměřen je na podporu přenosu zkušeností mezi veřejnými orgány a institucemi veřejnoprávního charakteru, především v oblasti inovací, dopravní dostupnosti, zvyšování atraktivit měst a životního prostředí. Hlavním důvodem, proč se vytváří partnerství v této oblasti je předcházení zbytečnému opakování a objevování již objeveného.

5.3. Mezuregionální spolupráce

Mezuregionální spolupráce neboli program INTERREG IVC²³ je zaměřen na spolupráci veřejných orgánů a veřejnoprávních institucí na regionální a místní úrovni.

²³ INTERREG IVC poskytuje finanční prostředky pro meziregionální spolupráci napříč EU. Je realizován v rámci Cíle Evropského společenství územní spolupráce a financován prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Operační Program byl schválen v září 2007 a lhůta jeho trvání je odvozena od současného programovacího období, [online], [akt.2013-03-19], *INTERREG IVC*, About the programme, dostupný z: http://www.interreg4c.eu/about_programme.html

Mohou se ho účastnit subjekty ze všech členských států a také z Norska a Švýcarska. Prostřednictvím výměny zkušeností a společných rozvojem nástrojů regionální politiky je program zaměřen na zvýšení efektivity politiky regionálního rozvoje, je logicky rozdělen na 3 priority, jsou jimi Inovace a znalostní ekonomika, Životní prostředí a ochrana před riziky a Technická pomoc.

5.4. Programy ESPON 2013 a INTERACT II

Program ESPON 2013²⁴ je výzkumným programem, jehož cílem je poskytovat informace, analýzy, scénáře, mapy a databáze přispívající k vyváženému rozvoji regionů či územních celků. Je určen pro všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko a pro uchazeče o členství v EU. Program INTERACT II²⁵ navazuje na program INTERACT z předcházejícího programovacího období, jeho cíle jsou lepší efektivity územní spolupráce, přispění ke kvalitě územní spolupráce a podpora naplnění programů přeshraniční, národní a mezinárodní spolupráce. Důraz je kladen na komunikaci a posílení šíření doražených výsledků. Je členěn na dvě prioritní osy, které rozdělují čerpání prostředků, jsou to Rozvoj a dodání služeb a Technická asistence.

²⁴ viz poznámka 19

²⁵ viz poznámka 20

spolupráce Česko – Sasko

26

Před schválením programového dokumentu operačního programu přeshraniční spolupráce Česko – Sasko, proběhlo v letech 2005 - 2007 nejprve vyjednávání na úrovni ministerstev obou zemí, jednotlivých regionálních zastoupení, např. kraje, euroregionu či mikroregionu a dalších aktérů v oblasti regionálního rozvoje. Vycházelo se ze socioekonomické analýzy, která byla zpracována z výsledků hodnocení programu INTERREG III A²⁶, a ze strategických dokumentů vytvořených výše uvedenými subjekty pro nové programovací období. Strategické dokumenty připravovaly dlouhodobě pracovní skupiny složené ze široké skupiny odborníků napříč všemi spektry, tedy jak veřejnoprávním i soukromým a reflektovaly na požadavky a problémy dotačních oblastí.

²⁶ Zdroj: http://www.cil3.cz/preshranicni_spoluprace_cr_sasko.htm

²⁷ Základním cílem Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je pozvednout celkovou socioekonomickou úroveň příhraničních regionů s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické a kulturní vztahy mezi sousedními regiony. [online], [akt.2013-03-02], dostupný z : <http://www.interreg3a.cz/>

V roce 2007 byl Evropskou komisí schválen Programový dokument²⁸, který společně s Realizačním dokumentem tvoří právní základ pro poskytování finanční podpory českosaským projektům. Nalezneme v něm definici dotačního území, které má v tomto typu přeshraniční spolupráce rozlohu 28 054 km², Česká republika tvoří 47% společného dotačního území a konkrétně je tvořeno Karlovarským krajem s okresy Karlovy Vary, Sokolov a Cheb, Ústeckým krajem s okresy Chomutov, Most, Teplice, Louny, Litoměřice, Ústí nad Labem a Děčín, Libereckým krajem s okresy Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily. Dle systému veřejné správy v České republice odpovídají kraje statistické úrovni NUTS III.

Na saské straně je vlastní dotační území tvořeno regiony Vogtlandkreis, Aue-Schwarzenberg, Erzgebirgkreis, Annaberg, Mittlerer Ergebirgskreis Freiberg, Weißeritzkreis, Mittelsachsen, Sächsische Schweiz – Osterzgebirge, Bautzen, Löbau-Zittau, Zwickauer Land, Stollberg, Mittweida, Meissen, Kamenz, Niederschlesischer Oberlautzkreis, Saale – Orla – Kreis, Greiz a statutární města Zwickau, Chemnitz, Dresden, Görlitz a Plauen.

Řídícím orgánem je Saské státní ministerstvo hospodářství a práce, v ČR za něj má zodpovědnost Ministerstvo pro místní rozvoj. Prakticky se však veškerá jednání uskutečňují na úrovni krajů, kam zástupci jednotlivých měst a obcí odevzdávají své žádosti o poskytnutí finanční pomoci na své přeshraniční projekty. Z Evropského fondu pro regionální rozvoj je pro tento operační program vyčleněno 207,40 mil. eur²⁹.

6.1. Kontrola

Kontrolním orgánem pro příjem dotací se stalo Centrum pro regionální rozvoj ČR³⁰ (CRR). Jde o příspěvkovou organizaci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. CRR zajišťuje pro zájemce o podporu a příjemce konzultační činnost a pořádá informační semináře, pomáhá při přípravě a realizaci výběrových řízení, realizuje průběžnou kontrolu, monitoruje průběh

²⁸ Evropská komise, Programový dokument Cil3 – Ziel 3, Programu na podpoření přeshraniční spolupráce 2007-2013, ze dne 2.12.2012, CCI-Code: 2007CB163PO017

²⁹ 5 330,18 mil Kč, dle akt.kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

³⁰ V programovacím období 2007-2013 je Centrum pro regionální rozvoj ČR zprostředkujícím subjektem pro Integrovaný operační program a pro Operační program Technická pomoc. Poskytuje konzultační služby, informační semináře a školení pro žadatele o dotace a pro příjemce dotací, pomáhá příjemcům při přípravě a realizaci výběrových řízení v souladu s pravidly Evropské unie, průběžně kontroluje a monitoruje realizaci projektů a řeší změny v projektech nebo zajišťuje podklady pro realizaci plateb z prostředků Evropské unie. [online], [akt.2013-03-02], dostupný z : <http://www.crr.cz/cs/programy-eu/role-crr/>

realizace projektů a zajišťuje podklady pro realizaci plateb z prostředků EU.³¹ CRR je také součástí celoevropské poradenské sítě pro malé a střední podnikatele Enterprise Europe Network.³²

V rámci své pravomoci se může jakožto pozorovatel účastnit všech výběrových řízení během realizace projektu a kontrolovat jejich soulad, provádět dokladovou kontrolu výdajů, kontrolovat dílčí a souhrnné závěrečné zprávy o realizaci projektu, sestavuje roční plán kontrol jednotlivých projektů a ověřuje ho, kontroluje udržitelnost jednotlivých projektů. Mimo kontroly také poskytuje konzultační služby, informační semináře, školení pro žadatele o dotace atd.

Kromě výkonu funkce kontrolního subjektu pro operační programy Cíle 3, je v programovacím období 2007-2013 zprostředkujícím subjektem pro Integrovaný operační program a pro Operační program Technická pomoc³³.

Nutno podotknout, že jelikož na úrovni místní a krajské působí pouze poradní orgány, tvoří CRR ČR prvoinstanční orgán kontroly v rámci všech operačních programů přeshraniční spolupráce. Svou kontrolní pravomoc získalo centrum na základě úspěšného vykonávání funkce kontrolora 1. stupně v programech Iniciativy Společenství Interreg III³⁴.

6.2. Mikroregion Oberes Vogtland

V rámci přeshraniční spolupráce je sousedícím mikroregionem Chebska mikroregion Oberes Vogtland. Je to nejjižnější část saského zemského okresu Vogtlandkreis. Správní oblast tohoto území odpovídá tzv. malým okresům v ČR. Konkrétně je tvořen obcemi Bad Brambach, Bad Elster, Marknenkirchen, Klingenthal, Bösenbrunn, Oelsnitz, Schöneck, Reichenbach, Triebel, Zwota, Mühlental, Erlbach, Adorf, a Eichigt, které jsou zvýrazněné na přiložené mapce.

³¹ CRR, [online], [akt.2013-03-19], dostupný z: <http://www.crr.cz/cs/o-nas/o-nas/>

³² Enterprise Europe Network, [online], [akt.2013-03-19], Informace o celoevropské síti: www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu

³³ viz 4.2.1. Cíl Konvergence

³⁴ viz poznámka 21

35

6.3. Prioritní osy

Operační program Česko - Sasko je logickými celky rozdělen na prioritní osy, ty jsou dále členěny a konkretizovány do oblastí podpory, které vymezují, jaké projekty mohou být realizovány. Pokud tedy žadatel z mikroregionu Chebsko bude chtít získat dotaci na přeshraniční projekt, musí pro něj najít tematický podklad v jedné z těchto 4 prioritních os.

6.3.1. Osa 1 – Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území

Necelá polovina financí z celkového rozpočtu operačního programu Česko – Sasko, tedy 96,6 mil. eur³⁶, je určena pro tuto prioritní osu, ta je zaměřena na výstavbu či modernizaci všech typů komunikačních sítí a s tím spojenou regionální osobní přepravu. Podporován je také geografický informační systém (GIS), díky němuž je možné zpracování kartografických podkladů dotovaného území. Dále je podpora směřována na zřizování a modernizaci dětských zařízení i do oblasti vzdělání. Finance také mohou podpořit školské projekty a iniciativu příhraničního vzdělávání či pomoci osobám s postižením. Dotovanou oblastí je také kultura a v neposlední řadě jsou dotace využívány v oblasti bezpečnosti, záchranných služeb, ochrany před katastrofami a protipožární ochrany.

³⁵ Dostupný z: http://www.demenz-vogtland.de/assets/images/Sozialregionen_2010.jpg, [online] [akt.z 2013-02-27]

³⁶ 2 482,62 mil. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

6.3.2. Osa 2 – Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu

Dle společného příhraničního dokumentu k Programu Cíl 3 Česko – Sasko jsou oblasti podpory této osy zaměřeny především na cestovní ruch, a s tím spojené investice do oblasti turistické infrastruktury či rozvoj lázeňství. Z hlediska rozvoje hospodářství jsou podporovány společné marketingové strategie, kooperace příhraničních hospodářských struktur a transfer technologií. Ze společných prostředků operačního programu je pro druhou prioritní osu z fondů EU vyčleněno 62,2 mil. Eur³⁷.

6.3.3. Osa 3 – Zlepšení situace přírody a životního prostředí

Požadavky jsou kladeny především na oblasti ochrany a rozvoje kvalitního životního prostředí, konkrétně jsou podporovány kooperace v oblasti ochrany klimatu, lesů a přírody a péče o krajinu. Zaměřen je také na odpadové hospodářství a s tím spojené hospodaření s druhotnými surovinami. Jde především o začlenění jedinců do této problematiky a prohloubení jejich ekologického uvědomění. Dále do této osy patří protipovodňová ochrana a ochrana vodních toků. Vyčleněno je pro tuto osu 36,6 mil. Eur³⁸.

6.3.4. Osa 4 - Technická pomoc

Na administrativní záležitosti typu překladatelské či tlumočnické služby, platy úředníků, výběr projektů, poradenství, poskytování informací aj. je z fondů EU vyčleněno 12,4 mil. Eur³⁹.

6.4. Společná kritéria pro projekty

K tomu, aby byl daný projekt podpořen, je důležité, aby se na něm podílel minimálně jeden partner z každé země, ti musí být schopní zajistit předfinancování projektu, neboť poskytnutá dotace je zpětná, její vyplacení je tedy realizované až po dokončení. V České republice dotační sazba činí 85 % a dalších 5 % je možné získat z českého státního rozpočtu. Finanční podíl českých kooperačních partnerů tedy v zásadě tvoří 10% ze způsobilých výdajů. Na německé straně nezískávají projekty dotaci ze státního rozpočtu, zde se proto musí podílet 15%. Podmínkou každého projektu je pozitivní dopad na dotační území a jeho obyvatele jak české tak i saské strany. Financované projekty nesmí mít závazné dopady na

³⁷ 1 598,5 mil Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

³⁸ 940,62 mil Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

³⁹ 318,68 mil Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

životní prostředí. Pro každý konkrétní projekt je zapotřebí na základě dohody určit jednoho Lead partnera, tedy smluvní osobu, která nese zodpovědnost za realizaci celého projektu.

Financovány jsou pak pouze takové projekty, které splňují minimálně dvě z následujících čtyř podmínek:

- 1) Společná příprava – projekt je připraven na základě koordinačních opatření, tedy společných setkání partnerů sousedních zemí
- 2) Společná realizace projektu – časová a obsahová propojenost aktivity kooperačních partnerů
- 3) Společný personál – toto kritérium je splněné, pokud v rámci projektu je do realizace zapojen personál obou partnerů, který se společně podílí alespoň na jednom pracovním celku projektu.
- 4) Společné financování projektu – hodnotí, zdali se na financování podílejí partneři z obou stran a v jaké míře.

Tato čtyři společná kritéria neplatí pouze pro operační program Česko – Sasko, nýbrž pro všechny operační programy přeshraniční spolupráce.

Důležitým prvkem projektu je vhodným způsobem informovat veřejnost o poskytnuté dotaci. Způsob závisí na typu projektu a je vždy umístěn ve smlouvě o poskytnutí dotace.

6.5. Základní rozdělení projektů

Projekty jsou členěny do dvou základních skupin a to na základě maximální dotace a maximální výše způsobilých výdajů, vycházejících ze zásady přiměřenosti, hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Rozděleny jsou z administrativních důvodů, neboť přípravný proces u menších projektů není tak náročný jako u projektů větších.

6.5.1. „Malé“ projekty

Do této kategorie spadají malorozpočtové, ale obsahově náročné projekty, neboť jsou zaměřeny na navázání či vylepšení kontaktů mezi partnery z obou stran hranic, které nepřesahují ani jedno z výše zmiňovaných kritérií, tedy že celkové náklady jsou nižší než 40 tis. Eur⁴⁰ a maximální poskytnutá dotace je 22,5 tis. Eur⁴¹. Finance jsou těmto projektům poskytovány z Fondu malých projektů, který je pro ně speciálně zřízen a je podřízen Fondu

⁴⁰ 1028 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁴¹ 578,25 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

pro regionální rozvoj. Jeho administrátorem, který z něj na základě dvojjazyčné žádosti přerozděluje prostředky schváleným projektům, je Euregio Egrensis.

6.5.2. Euregio Egrensis

Sdružení je zájmovým sdružením právnických osob, které má vlastní právní subjektivitu. Dohoda o Sdružení Euregio Egrensis Bavorska, Sasko a české strany, včetně jeho následné aktivity je naplněním usnesení Evropského parlamentu a také Česko - německé smlouvy z 27. 2. 1992.⁴²

43

V České republice do jím spravovaného obvodu patří okres Cheb, Sokolov a Karlovy Vary. Hlavní činnosti, které by mělo Euregio zastávat jsou zkvalitnění a koordinace přeshraniční spolupráce, reprezentování regionu, poskytování informací o přeshraniční spolupráci, správa Fondu malých projektů a Dispozičního fondu, které své finanční

⁴² Stanovy Regionálního sdružení obcí a měst Euregio Egrensis, [online], [akt.2013-03-19], dostupný z: <http://euregio-egrensis.cz/>

⁴³ dostupné z: http://www.euregio-egrensis.de/upload/euregio-karte_13546.gif, [online], [akt.2013-03-19]

prostředky získaly z ERDF. Dále se také účastní na tvorbě programů Evropské unie. Na základě jeho usnesení je možné poskytnout projektům finanční podporu.

Důležitou roli hraje i vlastní iniciativa tohoto spolku. Například pro rozvoj cestovního ruchu v daných mikroregionech pořádá veletrhy či vydává propagační materiály. Pro české i německé žáky 3. a 4. ročníků pořádá Výměnný školní rok. Každý rok také uděluje ceny osobnostem či institucím, které se významně zasloužily o přímý rozvoj přeshraniční spolupráce nebo za nadprůměrný vědecký výkon aj.

Pokud není pro určitý přeshraniční projekt možné nalézt vhodného Lead partnera, uloží tento úkol vlastnímu personálu. Spolupracuje i s partnery hierarchicky vyššími, pokud by realizace projektu bez jejich pomoci nebyla možná.

Je třeba zmínit, že sdružení Euregio Egrensis nepředstavuje zcela obvyklý atribut aktéra, podílejícího se na realizaci přeshraničních projektů v rámci Cíle 3. Vzhledem k tomu, že sdružení je vlastně spolkem právnických osob původem ze tří regionů a dvou členských států EU a nejedná se ve své podstatě o správní či samosprávní orgán, jde o vcelku originální organizační celek pověřený určitými pravomocemi a se sídlem v České republice.

6.5.2.1. Příklad realizovaných projektů

V březnu roku 2012 vznikl na základě dvou partnerských škol z Bad Brambachu a Plesné projekt Ekozahrádka při základní a mateřské škole Plesná. Revitalizována byla školní zahrada a její okolí. Byly zde vytvořeny nové bylinné záhony, vysázen sad a zřízeno zázemí pro venkovní výuku a workshopy. Hlavním důvodem jejího vzniku byl hlavně rozvoj environmentální výchovy na základní škole a spolupráce přidružených škol. Celkové náklady projektu byly 14,9 tis. Eur⁴⁴, výše dotace činila 12,7 tis. Eur⁴⁵.

S odstupem jednoho roku od vzniku projektu, lze tvrdit, že jeho přínos spočívá především v již zmiňovaném pozitivním dopadu rozvoje environmentální výchovy u generačně mladší vrstvy obyvatelstva, dětí ve věku od 6 – 15 let⁴⁶.

Dalším projektem, který se mohl díky finanční podpoře EU realizovat, byl česko - německý půlmaratón z Plesné do Bad Brambachu, kterého se zúčastnili běžci a cyklisti na

⁴⁴ 379,81 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 1.3.2012, 1 Eur = 25,89 Kč

⁴⁵ 328,8 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 1.3.2012, 1 Eur = 25,89 Kč

⁴⁶ Plesenské noviny, ročník XIV, Projekt Ekozahrádka, [online], [akt.2013-03-19], dostupný z: http://www.mestoplesna.cz/e_download.php?file=data/editor/82cs_10.pdf&original=pn5-12.pdf

trase po obou stranách hranice. V roce 2012 proběhl již druhý ročník a z Fondu malých projektů získala města na tuto akci příspěvek v hodnotě 6 872 Eur⁴⁷, kterým se například financovalo občerstvení a pitný režim účastníků, poháry vítězů, medaile, upomínkové předměty atd. Pokud budou městům v roce 2013 opět poskytnuty prostředky, je pravděpodobné, že se uskuteční i ročník třetí⁴⁸.

Financováno bylo také celkem šest setkání českých a německých studentů z obce Hranice a Bad Elster, kteří se v roce 2009 a 2010 scházeli s cílem společně sestavit vogtlandsko - českou kuchařku, díky jejíž realizaci si studenti mohli vytvořit nová přátelství a zdokonalit si německý jazyk. Na tuto spolupráci získaly školy od Fondu malých projektů příspěvek v celkové hodnotě 20 000 Kč. Kuchařku lze nalézt buď v Městské knihovně v Hranicích, nebo na internetových stránkách škol⁴⁹.

6.5.3. „Velké“ projekty

Projekty, jejichž celkové náklady jsou vyšší než 40 tis. Eur⁵⁰, jsou považovány za velké a tím pádem pro ně platí složitější proces než pro projekty, které jsou financovány z Fondu malých projektů.

V případě nejasností v přípravě projektu se kooperační partneři z jednotlivých regionů mohou obrátit na příslušný krajský úřad, který jim ve spolupráci se Společným technickým sekretariátem⁵¹ poradí.

Základní podmínkou pro projekt je podání dvojjazyčné žádosti ve speciálním programu. Součástí samotné dohody o společném projektu je Smlouva o spolupráci, Smlouva o poskytnutí dotace a další přílohy, které jsou potřeba podle povahy daného projektu. U

⁴⁷ 176 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,66 Kč

⁴⁸ Lomnička, Plesenský půlmaratón letos odběhlo více závodníků, [online], [akt.2013-03-19], dostupný z: <http://lomnicka.blgz.cz/2012/09/Fotky-z-Plesenskeho-12maratonu.html>

⁴⁹ Oficiální stránky města Hranice, Ukončen projekt Vogtlandsko-česká kuchařka, [online], [akt.2013-03-19], dostupný z: <http://www.mestohranice.cz/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=495&cntnt01origid=112&cntnt01returnid=112>

⁵⁰ 1,02 mil Kč, dle akt. Kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,66 Kč

⁵¹ Společný technický sekretariát sídlí ve Vídni a aktivně pracuje od 2. poloviny roku 2002. Jeho současné personální obsazení je mezinárodní a pracovníci byli vybráni na základě mezinárodního výběrového řízení, které vypsal Řídící orgán. Společný technický sekretariát poskytuje technickou podporu Monitorovacímu výboru, Řídícímu výboru, Řídícímu orgánu a Platebnímu orgánu. [online], [akt.2013-03-19], Strukturální fondy, Společný technický sekretariát, dostupný z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi/Interreg-IIIC/Organizacni-struktura/Nadnarodni-ridici-struktury/Spolecny-technicky-sekretariat>

velkých projektů musí být také doloženo, že jsou žadatelé schopni předfinancovat projekt, protože peníze jsou propláceny zpětně na základě vyfakturovaných položek.

Přípravná fáze projektu končí podáním oficiální žádosti Společnému technickému sekretariátu nebo pobočce Krajského úřadu, kde se především posuzuje, zdali projekt skutečně působí na přeshraniční spolupráci v daných mikroregionech a jak velký dopad na dané území má. Vyvrcholením celého přípravného procesu je postoupení žádosti před Monitorovací výbor⁵², který o finanční podpoře projektu závazně rozhodne.

6.4.3.1. Příklad realizovaného projektu

Název projektu, který vznikl na základě spolupráce českosaských gymnázií, je: Zřízení česko – německého jazykového a komunikačního centra na gymnáziích Oelsnitz a Cheb. Pod evidenčním číslem 100020785 je uvedený projekt prostřednictvím Společného technického sekretariátu veden a sledován po celou dobu jeho trvání. Dnes již tradiční spolupráce těchto gymnázií úspěšně realizuje například vzájemné výměnné pobyty studentů, pěvecké sbory těchto škol pořádají společné koncerty a sportovní celky v naplánovaných turnajích vedle společných soustředění měří své síly.

K dokonalosti této spolupráce však chybělo zázemí, kde by se tyto dvě partnerské školy mohly setkávat, protože gymnázia neměla vhodné prostorové a technické podmínky pro pořádání aktivit typu vzdělávací akce, divadelních vystoupení, výstavy atd., navíc pokud přijela německá delegace studentů s učiteli na chebské gymnázium, mohla být jejich společná schůze či jednání vedena buď v konferenční místnosti, jejíž maximální kapacita je třicet lidí, či v některé z učeben. Obdobně tomu bylo i na německé straně, proto docházelo k tomu, že bylo vybíráno pouze malé množství studentů, kteří se akce mohli zúčastnit, a počet těchto akcí byl logicky také značně omezen.

⁵² Monitorovací výbor se zřizuje v souladu s článkem č. 35 Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999. Cílem Monitorovacího výboru je zajistit účinnost a kvalitu poskytované pomoci. Dle pravidel EK musí být fáze monitorování oddělena od řízení programu. [online], [akt.2013-03-20], MDČR, Monitorovací výbor dostupný z: http://www.mdcr.cz/cs/Evropska_unie/Fondy_EU/Strukturalni_fondy/Instituce/Monitorovaci_vybor/Monitorovaci_vybor.htm

53

Ředitelé těchto škol se tedy společně rozhodli pro projekt vybudování komunikačních center, jejichž důsledkem bude rozšíření spolupráce mezi česko -saskými gymnázii. Naplánované aktivity, kterých je zatím kolem čtyřiceti, budou školního i neškolního charakteru a obě centra budou intenzivně přeshraničně využívána. Konkrétně tedy budou využívána pro společným německo – českým vystoupením, které doposud mohli navštěvovat pouze studenti a učitelé, kteří měli odpovídající jazykové vzdělání. Tyto činnosti se ale většinou provozovaly mimo areály školy.

Nejdůležitější částí partnerství je pravidelné setkávání žáků a učitelů, které již nebude muset být limitováno. V Komunikačních střediscích jsou vybudovány moderně zařízené učebny, kde se bude moci vést výuka především cizích jazyků, kterou budou moci využívat také žáci ze základních škol.

Hlavním prvkem chebského komunikačního centra je především víceúčelová aula, která pojme víc než 200 posluchačů. Tento prostor tedy umožní konání nejen společných vzdělávacích a kulturních akcí, ale i společenských přeshraničních setkání studentů. On-line propojení pomocí webových kamer s partnerským centrem Gymnázia v Olešnici navíc umožní sdílet významné akce a setkání na obou stranách česko - saské hranice. Součástí centra je také Multimediální audiovizuální sály.

Jednou z hlavních myšlenek pro vybudování center byl fakt, že by se postupem času mohly stát skutečnými komunikačními, vzdělávacími a kulturními centry svých příhraničních mikroregionů.

⁵³ Dostupný z: http://www.gymcheb.cz/file.php?id=100_1294322194_nperspektiva_1, [online], [akt.z 2013-02-27]

Celkové náklady projektů byly 3 143,2 tis. Eur⁵⁴. Na České straně tvořily schválené prostředky 1 179,1 tis Eur⁵⁵, z toho dotace 85% z Evropského fondu pro regionální rozvoj činila 1 002,2 tis⁵⁶ Eur a ze státního rozpočtu bylo poskytnuto 58,9 tis. Eur⁵⁷. Vlastní prostředky, které muselo chebské gymnázium poskytnout, byly 117,9 tis. Eur⁵⁸. Součástí projektu byla také řada společných aktivit studentů a pedagogů obou gymnázií v době jeho realizace, tedy od října 2010 do června 2013. Projekt byl schválen na Monitorovacím výboru v září roku 2010 v Drážďanech. Samotná stavba byla realizována od dubna 2011. Slavností otevření chebského Jazykového a kulturního centra proběhlo dne 2. října 2012.⁵⁹

⁵⁴ 78, 74 mil Kč, dle akt. Kurzu ČNB ze dne 2.10.2012, 1 Eur = 25,05 Kč

⁵⁵ 29,54 mil Kč, , dle akt. kurzu ČNB ze dne 2.10.2012, 1 Eur = 25,05 Kč

⁵⁶ 25,1 mil Kč, , dle akt. kurzu ČNB ze dne 2.10.2012, 1 Eur=25,05 Kč

⁵⁷ 1,47 mil Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 2.10.2012, 1 Eur = 25,05 Kč

⁵⁸ 2,95 mil. Kč, dle akt. Kurzu ČNB ze dne 2.10.2012, 1 Eur = 25,05 Kč

⁵⁹ Gymnázium Cheb, Zřízení Česko-německého jazykového a komunikačního centra na gymnáziích Oelsnitz a Cheb, [online], [akt.2013-03-21], dostupný z: <http://www.gymcheb.cz/view.php?cisloclanku=2011010006>

7. OP Přeshraniční spolupráce Česko – Bavorsko

60

Základním pramenem pro česko - bavorskou spolupráci je Programový dokument, který byl dne 20. prosince 2007 schválen Evropskou komisí a jeho obsahem je vymezení programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 - 2013. Především je zaměřen na regionální a místní projekty s příhraničním významem. Pokud tedy chtějí subjekty z jednotlivých mikroregionů z ČR společně s partnery z bavorských mikroregionů vytvořit projekt, který bude finančně podpořen tímto programem, řídí se jejich spolupráce pravidly, které jsou obsahem programového dokumentu. Tento dokument je typově podobný programovému dokumentu spolupráce česko - saské.

Na české straně je program určen pro kraje Karlovarský, Plzeňský a Jihočeský, bavorskou část tvoří zemské okresy Cham, Hof, Freyung-Grafenau, Neustadt an der Waldnaab, Schwandorf, Regensburg, Tirschenreuth, Wunsiedel im Fichtelgebirge, Amberg-

⁶⁰ Zdroj: <http://www.solarnienergie.cz/img/mapa-bav.gif>

Sulzbach Bayreuth, Deggendorf, Kronach, Kulmbach, Passau, Regensburg, Straubing-Bogen a města Amberg, Bayreuth, Weiden, Hof, Passau, Regensburg, Straubing. Rozloha celé sledované příhraniční oblasti činí 39 171 km². Z toho česká část zaujímá 20 927 km².

Řídícím orgánem je Bavorské státní ministerstvo hospodářství, infrastruktury, dopravy a technologie. V České republice je za tento program odpovědné Ministerstvo pro místní rozvoj, tomu je podřízeno Oddělení příhraničních projektů, které sídlí na krajských úřadech. Z fondů Evropské Unie je pro tento program vyčleněno 115,5 mil. Eur.⁶¹ Vybrány mohou být pouze takové projekty, které prokážou významný dopad na česko - bavorské příhraničí.

Mikroregion Chebsko spolupracuje na bavorském území s dvěma mikroregiony, prvním z nich je Tirschenreuth. Na jeho území nalezneme města Bärnau, Erbendorf, Kemnath, Mitterteich, Tirschenreuth, Waldershof, Waldsassen, a obce Falkenberg, Fuchsmühl, Konnersreuth, Mähring, Neualbenreuth, Plössberg, Wiesau, Brand, Ebmath, Friedenfels, Immenreuth, Kastl, Krummennaab, Kulmain, Leonberg, Neusorg, Pechbrunn, Pullenreuth, Reuth bei Erbendorf.

62

Druhým mikroregionem je Wunsiedel, který z východní části sousedí s mikroregionem Chebsko a z jižní části s okresem Tirschenreuth. Tvoří ho města Arzberg, Hohenberg an der Eger, Kirchenlamitz, Marktleuthen, Marktredwitz, Schönwald, Selb, Weißenstadt, Wunsiedel, Schirnding, Thiersheim, Thierstein a obce Bad Alexandersbad, Höchstädt im Fichtelgebirge, Nagel, Röslau, Tröstau.

⁶¹ 2,97 mil. Kč, dle akt.kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁶² dostupné z : http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Locator_map_TIR_in_Germany.svg [online] [akt.dne 2013-03-12]

63

Spolupráce na česko - bavorském území existovala již v době, kdy ještě nebyla Česká republika členem Evropské unie, po jejím vstupu se spolupráce více prohloubila. Před nástupem současného programovacího období byly obě strany společně pověřeny, aby vypracovaly programový dokument, který bude tvořit jakýsi výchozí bod pro tento typ operačního programu. Hlavním úkolem bylo vytvoření SWOT analýzy příhraničních oblastí, založené na vypracování silných a slabých stránek, příležitostí a rizik, které sledované oblasti tohoto území mají. Dokument vznikl, obdobně jako tomu bylo u přeshraniční spolupráce Česko – Sasko, na základě spolupráce státní správy, odborníků, společností pro výzkum trhu a regionálních analýz i jiných institutů, kteří se pravidelně v roce 2006 scházeli nejen na zasedání Monitorovacího výboru, aby jeho výsledné požadavky co nejvíce odpovídaly budoucímu zaměření projektů a refletovaly tak nejdůležitější potřeby jednotlivých mikroregionů v rámci jejich přeshraniční spolupráce.

Na základě analýzy vznikly dvě prioritní osy tohoto operačního programu a strategický plán, který stanovuje nedostatky, jenž by měly být na daném území eliminovány a naopak jaké klady co nejefektivněji využít.

7.1. Prioritní osy

Strategickým cílem obou os je vést k rozvoji česko - bavorského příhraničního území, které je založené na dobré kooperaci přeshraničních mikroregionů, především jejich společného a perspektivního životního, přírodního a hospodářského prostředí, zaměření na

⁶³Dostupné z:

http://www.regierung.oberfranken.bayern.de/imperia/md/images/regofr/karten/karte_kv_wunsiedel.gif, [online] [akt.z 2013-03-13]

posílení konkurenceschopnosti a dosažení vyváženého rozvoje této oblasti. I když má tento program pouze dvě osy, jsou jejich oblasti podpory dosti široké a velmi dobře rozpracované na základě již výše zmiňované SWOT analýzy.

7.1.1. Osa 1 - Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě

Výhodou tohoto území je především jeho dobrá geografická pozice v rámci Evropské unie, je zde rozvinutý terciální sektor i značná průmyslová tradice. Podpora by teda především měla směřovat do oblasti marketingu, inovací a technologií, výměny informací, například ve formě pořádání výstav a veletrhů či předávání know-how.

Další oblastí je profesní vzdělávání, zvyšování kvalifikace jednotlivců a vytváření poradenských a pečovatelských služeb. Důležitou část tvoří také oblast turistiky, vzhledem k výhodným klimatickým podmínkám by v této oblasti měla být podporována přírodní a zdravotní turistika, zřizování cyklotras a cyklostezek, tematických a naučných tras, lyžařských běžeckých tras aj. Pro financování této osy je vyčleněno 72,2 mil. Eur⁶⁴.

7.1.2. Osa 2 - Rozvoj území a životního prostředí

Oblast podpory, pro kterou je vyčleněno 43,3 mil Eur⁶⁵, je zaměřena především na příhraniční spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí a jejího rozvoje. Zkvalitnění podmínek pro mobilní dostupnost i podpora ekologických forem dopravy. Prostředky jsou také vyčleněny na protipovodňová opatření či podporu příhraničních systémů pro zásobování vodou a energií, především z obnovitelných zdrojů.

7.2. Základní rozdělení projektů

Na základě finanční velikosti projektu se i zde rozlišují „velké“ a „malé“ projekty. Malé projekty hodnotí Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis⁶⁶. U česko - bavorské spolupráce je finanční hranice pro malé projekty 25 tis. Eur⁶⁷ celkových výdajů. Projekty do této částky jsou podporovány z tzv. Dispozičního fondu, což je obdoba českosaského Fondu malých projektů.

⁶⁴ 1,9 mil. Eur, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁶⁵ 1,1 mil. Eur, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁶⁶ viz kapitola 6.5.2. Euregio Egrensis

⁶⁷ 642,5 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

Aby projekt vykazoval přeshraniční prvek, musí splňovat minimálně dvě ze čtyř již výše zmíněných kritérií⁶⁸, kterými jsou společné plánování, realizace, financování a personál. Tato kritéria musí být jasná již ve fázi přípravy. Další povinností je, aby každý projekt měl svého Vedoucího partnera, který je za něj zodpovědný. Kontrolorem je Centrum pro regionální rozvoj ČR⁶⁹.

Dotační sazba u českých projektů činí obdobně jako u českosaské spolupráce 85%, které jsou poskytnuty z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze Státního rozpočtu ČR, pak projekty mohou získat ještě dalších 5% ze SR ČR na pokrytí výdajů. Maximální míra spolufinancování z fondu EU dosahuje na bavorské straně 70 %.

V Příručce pro žadatele nalezneme prioritní osy členěné do několika oblastí podpory. Jsou zde vypsány konkrétní typy aktivit, kterých by se v jednotlivých mikroregionech měly nově vznikající projekty týkat a také jsou zde uvedeny příklady jejich konkrétního zaměření. Čím více se charakteristika projektů ztotožňuje s vypsávanými příklady, tím má samozřejmě větší šanci na schválení. Všechny detailní specifikace vycházejí ze SWOT analýzy dotovaného území a tím pádem nejlépe vystihují, jaké problematice je důležité se věnovat.

7.2.1. „Malé“ projekty

Jak již bylo výše uvedeno, všechny projekty do 25 tis. Eur⁷⁰ spadají do kategorie malých a prostředky čerpají z Dispozičního fondu, jehož správcem je Euregio Egrensis⁷¹. Fond podporuje projekty typu „lidé s lidmi“, obecně jde hlavně o aktivity, které přispívají k ekonomickému rozvoji prostřednictvím spolupráce v mikroregionech, napomáhají k rozvoji turismu, umožňují rozvoj spolupráce mezi komunitami z obou částí příhraničního území.

7.2.1.2. Příklad realizovaných projektů

Město Skalná a bavorská obec Neusorg jsou partnerská města, která na svou spolupráci získávají dotace, které jim umožňují realizace projektů, na něž by jinak finance sháněly velmi obtížně. Spolupráce zde probíhá na všech úrovních, tj. sportovní, kulturní, na úrovni úřadu i na úrovni duchovní. V roce 2011 se konala akce s názvem SKALNÁ-NEUSORG – Když se sousedé stávají přáteli, která zahrnovala slavnost k jejich

⁶⁸ viz kapitola 5.2. Společná kritéria pro projekty

⁶⁹ viz kapitola 6.1. Kontrola

⁷⁰ 642,5 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁷¹ Viz. kapitola 5.4.2. Euregio Egrensis

dvacetiletému partnerství. Projekt byl podpořen Evropskou unií prostřednictvím Euregia Egrensis a získal dotaci ve výši 13,5 tis. Eur⁷².

V roce 2009 vzniklo na základě spolupráce Sboru dobrovolných hasičů Skalná a hasičů z města Neusorg z mikroregionu Tirschenreuth, Muzeum hasičské historie ve Skalné, které je největším muzeem svého druhu v Karlovarském kraji. Je určené jak pro jednotlivce, tak i pro školní výlety či autobusové zájezdy, které mohou muzeum od dubna do října denně navštívit. Bavorská obec Neusorg a její hasičský sbor se na projektu podíleli hlavně záůjčkou exponátů pro muzeum, které je vybudováno v prostorách gotického hradu Vildštejn ve Skalné. Neusorgu je věnována jedna místnost, kde je zmapována historie jeho hasičského spolku. Muzeum se v roce 2012 stalo centrem hasičského hnutí na západě Čech. Jednou z významných událostí, která se na půdě tohoto muzea udála, bylo slavnostní předání daru hasičů z New Yorku od zástupce ambasády USA. Z dispozičního fondu získal tento projekt dotaci ve výši 16,8 tis. Eur^{73, 74}.

K shora uvedenému projektu lze podotknout, že i přestože svým rozsahem stejně tak i plánovaným rozpočtem představuje Muzeum hasičské historie pouze malý projekt, celkový dopad a přidaná hodnota je dotčenou veřejností obecně vnímána jako jasně přesahující ekvivalent vzniklých nákladů. Samotné muzeum se stalo po úspěšném dokončení investice plně využitým střediskem, což přímo ovlivnilo nárůst ekonomického potenciálu dané oblasti.

V tomto mikroregionu není město Skalná zdaleka jediné, které na spolupráci s partnerem z bavorského mikroregionu získalo finanční prostředky. Například město Cheb obdrželo v roce 2011 finanční příspěvek na projekt Spolkové dny v Chebu. U příležitosti oslav 950 let od založení města Cheb byly vyzvány spolky z obou mikroregionů, které zde fungují a mají nemalý podíl na veřejném životě především na Chebsku, aby se představily veřejnosti. Akce se kromě zástupců města Cheb zúčastnili zástupci městského úřadu bavorského města Hohenberg, společně s cca padesáti vystavovateli, kteří zde předvedli své výrobky, výpěstky či chovnou zvěř.

Další finanční podporu získalo město na přeshraniční projekt 100 let Bismarkovy rozhledny na zelené hoře u Chebu, která se nachází v těsné blízkosti německých hranic.

⁷² 346 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁷³ 431,7 tis Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁷⁴ SDH Skalná, Hasičské muzeum, [online], [akt.2013-03-21], dostupný z: <http://sdhskalna.webnode.cz/hasicske-muzeum/>

V rámci projektu byla pro turisty obnovena jedna ze studen, zrenovováno okolí rozhledny včetně podkladu pro ohniště a vybudování posezení.

Další malý projekt, který se díky operačnímu programu přeshraniční spolupráce Česko – Bavorsko, mohl v tomto mikroregionu uskutečnit, byl Fotbalový turnaj o pohár přátelství, ve kterém spolupracovaly města Františkovy Lázně a Tirschenreuth.

K poslednímu uvedenému projektu je třeba uvést, že tento ve svém zadání, smyslu a rozsahu působí více než účelově vytvořený, bez jakékoliv přidané hodnoty pro dotčenou lokalitu. V rámci projektu není patrná jeho udržitelnost, stejně tak jako jakákoliv historická či tradiční hodnota. Z názoru okolí lze odezírat, že celý projekt byl pravděpodobně mnohokrát nadhodnocen, když plánovaný rozpočet dosahoval vcelku finanční částky 24 994 Eur⁷⁵, čímž se bez několika málo Eur tvářil jako projekt velký.⁷⁶ Lze předpokládat, že zřizovatelé by pravděpodobně se smyslem projektu v rozsahu „velkého projektu“ zcela jistě neuspěli a závěrem že celková investice svým rozsahem neodpovídala ani „projektu malému“.

7.2.2. „Velké“ projekty

Přípravná fáze velkých projektů končí podáním oficiální žádosti na pobočku krajského úřadu. Do této kategorie spadají projekty, jejichž celkové náklady přesahují částku 25 tis. Eur⁷⁷ a vznikly na základě spolupráce partnerů z česko - bavorských mikroregionů. Jejich finální schválení náleží Monitorovacímu výboru, což je vrcholný orgán programu, zřízený oběma členskými státy a tvořený zástupci obou států, který především zodpovídá za výběr projektů a monitorování pokroku dosaženého při jejich realizaci.

7.2.2.1. Příklady realizovaných projektů

V roce 2006, tedy v minulém programovacím období, město Cheb společně se sdružením Mikroregion Chebsko realizovalo projekt „Cyklostezky v Mikroregionu Chebsko“. Téměř 50 kilometrů dlouhá cyklostezka spojila Cheb s Marktrechwitz a navázala tím na cyklostezku ze sousedního Bavorska.

⁷⁵ 642,4 tis. Kč, dle akt. kurzu ČNB ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁷⁶ viz Seznam schválených projektů na jednání Rady Řídícího Výboru ze dne 20. 9. 2012, [online], [akt.2013-03-22], dostupný z: <http://www.euregio-egrensis.org/cz/podpora-eu-df/schvalene-projekty/file/d0029a028a5218af502d5266bd2d1baa.pdf/>

⁷⁷ 642,5 tis Kč, dle akt. kurzu za dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

Projekty typu cyklostezka jsou obecně v Evropské unii velmi podporovány. Především díky pozitivnímu působení na životní prostředí i na lidský organismus, udržitelnosti projektu a relativně levnému provozu.

Jelikož úsek prvotní etapy začínal několik kilometrů od Chebu, rozhodlo se město v současném programovacím období uskutečnit, za podpory přeshraničního programu Česko – Bavorsko, projekt s názvem „Cyklostezka Cheb – Waldsassen II. etapa“, který ještě více přiblížil cyklostezku občanům z tohoto mikroregionu. Nová část cyklostezky navazuje na úsek ze Slapan k česko - bavorské hranici, který se budoval v rámci Krajině výstavy Cheb - Marktredwitz. Tato etapa je tedy stejně jako první část vedena v trase staré železnice, kterou nejprve muselo město Cheb od Správy železničních dopravních cest za sedm milionů korun odkoupit. Na další úsek cyklostezky bylo potřeba 8 400 m² asfaltu, vytvořeno bylo 8 000 m² příkopů, a odstraněno muselo být 12 000 m² křovin a 5 308 stromů.

Dne 1. 7. 2009 byl úsek slavnostně otevřen. Délka této trasy je 2,8 km a znamená další krok pro společné sblížování chebského mikroregionu s bavorským. Cyklostezku mohou využít jak cyklisti, vyznavači in-line bruslení, či například rodiče s kočárky. Ke zprovoznění II. Etapy byla vydána zaktualizovaná cykloturistická mapa Chebu a okolí. Na jednotlivých úsecích naleznou zájemci také přehlednou informační tabuli včetně mapy a popisu jednotlivých částí cyklostezky a jejího okolí. Celkové náklady činily 579 tis. Eur⁷⁸. Cyklostezka Cheb – Waldsassen je rovněž součástí postupně budované cyklostezky „Ohře“, která vede od státní hranice ve Slapanech po soutok Ohře s Labem v Litoměřicích⁷⁹.

Dalším projektem, který se díky finanční podpoře z Evropského fondu pro regionální rozvoj mohl uskutečnit, byla spolupráce chebské střední zdravotnické školy, Zdravotnické školy v Marktredwitz a Odborné školy pro péči o seniory Marktredwitz. Spolupráce byla založena na faktu, že jedním z hlavních cílů Evropské unie je zajištění volného pohybu pracovních sil v rámci EU, který nebude limitován státní příslušností jednotlivých pracovníků. Projekt byl zahájen 29. září 2009 a jeho úkolem byla příprava studentů těchto škol na to, že v roce 2011 získají neomezený přístup na německý pracovní trh. Důležitý význam byl kladen především na umožnění volného pohybu zaměstnanců všech českých a bavorských pracovníků ve zdravotnictví. Jelikož se systém vzdělání zdravotníků i učebních

⁷⁸ 14,9 mil.Kč, dle akt. kurzu ze dne 1.7.2009, 1 Eur = 25,78 Kč

⁷⁹ Město Cheb, Cyklostezka Cheb–Waldsassen –II.etapa, [online], [akt.2013-03-19], dostupný z: <http://mestocheb.cz/cyklostezka-cheb-waldsassen-ii-etapa/d-925495/query=cyklostezka>

osnov na jednotlivých stranách hranice značně liší, byl kladen velký důraz na jejich sjednocení.

Obsahem dalšího uvedeného projektu, založeného na jazykové výuce byly společné vyučovací hodiny zaměřené na srovnání vzdělávacích systémů, vzájemná hospitace, kdy vyučující všech tří škol měly možnost navštívit hodiny a vést výuku na sousední škole, přeshraniční praxe, společné exkurze, jazyková výuka, partnerství žáků, česko - bavorské odborné konference či spolupráce s veřejností. Společná výuka spočívala v tom, že žáci, kteří se účastnili tohoto projektu, byli rozděleni do tří skupin a byly přiřazeny do jedné partnerské školy.

Projekt byl ke dni 28. února 2013 oficiálně ukončen. Finance získala chebská škola z rozpočtu Karlovarského kraje, státního rozpočtu a z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Na české straně činily celkové náklady 292,8 tis. Eur⁸⁰. Díky této finanční podpoře mohly proběhnout akce typu společných návštěv sociálních a zdravotních zařízení, např. Domu ošetrovatelské péče a Domova pro seniory Vila Maria v Dolním Rychnově či Domova pro seniory v bavorském Waldershofu. Bylo také uskutečněno několik exkurzí, např. v Klinikum Markredwitz za účelem projektové výuky na téma Podání výživy pomocí PEG a jiných či společná virtuální výuka. V rámci projektu bylo také uskutečněno několik konferencí pro veřejnost, jednou z nich byla například přeshraniční konference na téma Kinestetická mobilizace – preventivní rehabilitace.⁸¹

⁸⁰ 7 525 tis. Kč, dle akt. kurzu ze dne 13.3.2013, 1 Eur = 25,7 Kč

⁸¹ Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb, Projekty, [online], [akt.2013-03-21], dostupný z: <http://szs.szsavoscheb.cz/index.php/2012-11-29-20-08-22>

8. Námět na projekt „Rekonstrukce chebského letiště“

8.1. Stručná historie chebského letiště

Vznik historicky prvního chebského letiště se datuje na léta 1916 – 1917, kdy jej na svých pozemcích vybudovalo město Cheb. V roce 1918 bylo jediným funkčním letištem na území Československé republiky a použitelná letadla z celého území se nacházela pouze zde. Do roku 1934 zde působilo Vojenské letecké učeliště. Po roce 1938, kdy se Cheb stal říšským městem, působilo letiště jako základna pro německé letectvo. Dne 13. října 1939 zde přistála vzducholod' Graf Zeppelin. V roce 1945 bylo toto letiště zcela zničeno.⁸²

Druhé letiště vzniklo za 2. světové války jako tovární letiště místní firmy, která vyráběla letadla. Na konci války bylo značně poškozeno. Bylo však opraveno a působil zde Aeroklub. Letiště bylo díky Ministerstvu dopravy vybaveno odbavovací budovou, věží i dalším potřebným zařízením. Původní myšlenka totiž byla udělat z něj letiště mezinárodní, a v případě neschopnosti ruzyňského letiště, mělo sloužit jako záložní. Idea nebyla naplněna, jelikož základnu v roce 1952 obsadila československá armáda a veškerý civilní provoz zrušila, i když jej sama téměř nevyužívala.

Letiště se začalo plně využívat až po roce 1989, kde jej začala využívat ultralehká letadla a začala zde působit škola sportovního létání. V roce 2005 získalo letiště město Cheb jako svůj historický majetek a svěřilo jej do správy a užívání chebskému Ultralight Clubu, který vznikl v roce 1997.⁸³

Na památku historicky prvního českého letiště byl z iniciativy chebského Ultralight clubu a podpory města Cheb v roce 2011 vystaven památník, nacházející se v místech původního letiště.

8.2. Současný stav – výchozí situace

Letiště Cheb má v současné době k dispozici:

⁸² Letiště Cheb, Historie letiště, [online], [akt.2013-03-21], dostupný z: <http://www.letistecheb.cz/index.php/cs/letecky-den-letiste-cheb-historie-leteckeho-dne/letecky-den-letiste-cheb-historie-letiste>

⁸³ Ultralight club Cheb, Historie letiště Cheb, [online], [akt.2013-03-21], dostupný z: http://www.ulc.ngi.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=34&Itemid=33

- betonovou dráhu o rozměrech 1400 x 53 m, která je však díky dlouhodobému zanedbání údržby bývalým majitelem, tedy armádou české republiky, a špatně provedeným opravám, není schopná přijímat sportovní a turistická letadla. Vzlety a přistání na této dráze jsou zakázány.
- Travnatou dráhu o velikosti 1000 x 28 m, která je schopna přijímat sportovní a turistická letadla do hmotnosti 5700 kg a rozpětí 19m. Tato dráha ovšem není schopna zajistit celoroční provoz. V období od října do dubna není tato dráha, vzhledem ke klimatickým podmínkám jako jsou déšť a sníh, funkční.
- Travnatý pás pro větroně o rozloze 1100 x 50 m, který také není schopen zajistit celoroční provoz.

Aktuální stav letiště vyplývá především z faktu, že minulý politický režim nedovoloval v blízkosti státní hranice provozovat žádné civilní letiště, tudíž byla možnost pro provozování sportovního letectví nulová. Technické zázemí letiště pochází z 50. - 70. let minulého století a naprosto nevyhovuje současným požadavkům.

Příjezdová cesta je účelová komunikace plná výmolů a nerovností. Přívod a rozvody elektřiny jsou ve velmi špatném stavu. Na letišti není zaveden vodovod. Jelikož nemá letiště žádnou čerpací stanici na pohonné hmoty, musí být povinná zásoba uchovávána v sudech. Naprosto zde chybí jakákoliv budova pro umístění technických provozních zařízení jako je radiostanice, meteoradar, místnost pro přípravu pilotů atd. Tato zařízení jsou nouzově umístěna v mobilních buňkách. Letiště nemá žádnou ubytovací kapacitu.

Blízkost státní hranice, která v minulosti bránila vzniku leteckého sportu na Chebsku, dnes naopak přináší možnost rozšíření spolupráce s německými leteckými kluby. Na německé straně hranice je málo příležitostí k leteckému sportu, neboť zde nejsou k dispozici vhodné vzletové a přistávací plochy. V současné době již absolvovalo letecký výcvik v Chebu několik pilotů z Německa, kteří mají zájem o další přeshraniční spolupráci. Vytvořením zázemí lze tyto aktivity postupně rozšiřovat.

Vlastníkem letiště je město Cheb, jeho provozovatelem je Aeroklub KV a jeho správu má na starost Ultralight Club Cheb. V roce 2010 bylo chebské letiště otevřeno jako veřejné

vnitrostátní letiště, s čímž byla spojena nutnost provést veškeré úpravy podle leteckého zákona⁸⁴.

85

Od roku 2010 bylo na chebském letišti pořádáno několik akcí, byly jimi například:

- česko – německé školení pilotů – komunikace, odlišnosti podmínek létání v sousedních zemích
- organizování hromadného přeletu českých a německých letounů do Kulmbachu s návštěvou památek města a besedou
- zajištění cvičení hasičského záchranného sboru karlovarského kraje v součinnosti s Leteckou službou Policie ČR
- den otevřených dveří v rámci Mezinárodního dne dětí ve spolupráci s 2. základní školou Cheb
- mistrovství ČR leteckých modelářů
- zahájení provozu veřejného vnitrostátního letiště Cheb
- setkání pilotů z Německa a České republiky na chebském letišti
- navigátorské soutěže
- soutěže přesnosti přistání

⁸⁴ Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví

⁸⁵ vlastní zdroj

- V roce 2012 se na tomto letišti díky iniciativě ULC Cheb konal již 4. ročník akce s názvem Letecký den, který vždy obsahuje pestrý program a těší se velké účasti návštěvníků.

8.3. Dlouhodobá koncepce, udržitelnost projektu

Nejvýznamnějším argumentem pro udržitelnost tohoto projektu je fakt, že v rámci celého území Euregia Egrensis⁸⁶ se nacházejí dvě mezinárodní letiště⁸⁷, která se orientují na pravidelnou dopravu a charterové lety, to vylučuje, aby na těchto letištích současně působili sportovní letci, ti proto museli letiště opustit a často marně hledají nové zázemí. Příkladem je např. Aeroklub Karlovy Vary, který roky střídal letiště, kde mohl provozovat svoji činnost. Obdobná situace je i na letišti Hof - Plauen.

Sportovní letiště v bavorských mikroregionech Wunsiedel a Tirschenreuth mají travnaté dráhy, překážky v okolí a jsou z klimatických důvodů použitelná pouze několik měsíců v roce. Příznivci celoročního létání z toho bavorského města již dlouhodobě žádají o možnost uschovat svá letadla na chebském letišti, to jim však z důvodu nedostatečné kapacity volných míst v hangárech, nemůže být umožněno.

Z výše uvedených důvodů je chebské letiště již řadu let využíváno nejen tuzemskými aero kluby, ale také zahraničními. Ty spolu již tradičně pořádají akce typu hromadných přeletů, navigátorských soutěží aj.

V letních měsících je letiště běžně využíváno zahraničními letci, kteří ho využívají pro své mezipřistání. Jelikož je ze západu chebské letiště první na našem území, získávají zde piloti informace ohledně leteckých předpisů v ČR. Dalším předpokladem pro udržitelnosti tohoto projektu je tedy využívání letiště pro přistání zahraničních letadel především regionálního typu, neboli letadel na krátké tratě s doletem kolem 1000 km a kapacitou do 30 pasažérů. Ti si zde díky dostatečné kapacitě hangárů budou moci uschovat svá letadla a navštívit zajímavá turistická místa, která přilehlé mikroregiony nabízí.

⁸⁶ viz. kapitola 6.4.2. Euregio Egrensis

⁸⁷ Letiště Karlovy Vary, Flughafen Hof - Plauen

8.4. Kritéria spolupráce

Projektovým partnerem na německé straně je letecký klub Tirschenreuth. Ze čtyř společných kritérií⁸⁸ splňuje tento projekt tři.

1. Společná příprava studie rekonstrukce letiště

Na základě společných schůzí se nejen členové obou leteckých klubů snaží o vytvoření studie, která by nejlépe naplňovala jejich předpoklady pro budoucí uspořádání letiště. Vzhledem k nevyhovujícímu stavu přistávací dráhy je zapotřebí celková rekonstrukce betonové dráhy, travnaté dráhy a travnatého pásu pro větroně. Dalšími prvky jsou především hangáry, jejichž stav a kapacita jsou nedostačující. Zapotřebí je postavit budovu letiště, kde se bude nacházet technické provozní zařízení typu radiostanice, meteoradar, infocentrum, místnost pro přípravu pilotů a díky nově zavedenému vodovodu také WC. Provozní budova letiště by měla být včetně ubytovny pro cca. 30 osob. V prostorách letiště se bude nacházet externí čerpací stanice pohonných hmot. Stav jednokilometrové příjezdové cesty je také ve velmi špatném stavu, zde je nutnost její opravy a rozšíření. Na realizaci daného projektu bude vyhlášeno výběrové řízení, které ze zúčastněných místních firem vybere nejvhodnějšího kandidáta.

2. Společná realizace projektu

Letecké kluby z Chebu a Tirschenreuthu se budou permanentně a partnersky podílet na realizaci projektu. Zavazujícími jsou pro ně především ty podmínky, které jim vyplývají ze Smlouvy o spolupráci.

3. Společný personál

V rámci projektu je počítáno se společným obsazením turistického infocentra, meteorocentra a nové radiostanice. Vedle českých odborníků se na spolupráci budou aktivně podílet též odborníci z Německa.

4. Společné financování

Partneři se zavázali, že připravovaný projekt budou společně financovat. Na českém území budou finanční prostředky použity z rozpočtu města Cheb. Německý podíl, který bude činit 10% z celkové části a bude financovaný z rozpočtu leteckého klubu Tirschenreuth.

⁸⁸ viz kapitola 6.3. Společná kritéria pro projekty

8.5. Cíle projektu

Jelikož bylo chebské letiště v roce 2010 otevřeno jako veřejné vnitrostátní letiště, měl by tomuto faktu odpovídat také jeho skutečný stav. Jak již bylo výše zmíněno, letiště se potýká s nedostatečnými podmínkami pro jeho fungování. Díky jeho výhodné poloze by se měli především využít všechny potenciály, které jsou mu k dispozici.

Jedním z hlavních cílů by mělo být vybudování a udržování technického, sociálního a kulturního zázemí v prostorách chebského letiště za účelem provozování nejen komerční letecké činnosti, ale i sportovní a rekreační činnosti pro české i německé zájemce z této příhraniční oblasti.

Projekt zahrnuje:

- vybudování pěti středních hangárů, kapacita každého jednoho hangáru je normována na 8 malých letadel s krátkou dráhou doletu, součástí prostoru je též nutné technické zázemí
- opravu betonové dráhy 1400 x 53m do stavu zprovoznění dle požadavků Úřadu pro civilní letectví (ÚCL)
- výstavbu pojízďecí asfaltové dráhy 1400 x 10m a napojení na betonovou dráhu
- opravu betonové pojízďecí dráhy a ploch pro pohyb letadel uvnitř areálu
- výstavbu letištní budovy pro technické zázemí a ubytovací kapacitu, včetně stanoviště turistického infocentra a kanceláře půjčovny motorových vozidel
- prodloužení vodovodu z Horních Dvorů na letiště
- oprava elektrického vedení
- instalace mobilní nádrže na letecká paliva
- přestavba budovy bývalého radiomajáku na letištní restauraci s dětským koutkem
- vybudování parkoviště pro cca 30 automobilů

Vypracována projektová studie, obsahuje vliv na životní prostředí, vliv na okolní zástavbu (hluk, atd.)

Pro současné programovací období by měl být projekt zařazen do Prioritní osy č. 1. Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě, a oblasti podpory – Cestovní ruch, volný čas a rekreace.

8.6. Shrnutí projektu

Pokud by byla realizace daného projektu odrazem shora uvedených obecných i technických parametrů, včetně všech zmiňovaných předností, lze předpokládat, že hlavní přínos projektu, stejně tak od projektu odvislá jeho udržitelnost může být shrnuta v následujícím přehledu:

- Zlepšení stávajícího stavu letiště a přilehlého areálu, včetně příjezdové komunikace a vzhledu krajinného rázu
- Nárůst ekonomického potenciálu pro danou oblast
- Zvýšení turistické aktivity v dotčených regionech
- Zkvalitnění komunikace mezi vnitrostátními a mezinárodními letišti prostřednictvím instalace moderní radiostanice a meteocentra
- Zkvalitnění komunikace mezi letištěm a účastníky vzdušného dopravního provozu
- Zvýšení zájmu o letecký sport
- Prohloubení vzájemné spolupráce mezi jednotlivými leteckými sportovními kluby
- Větší možnost pořádání sportovně kulturních leteckých akcí
- Možnost využití areálu i pro akce neleteckého charakteru

Na konec této kapitoly ještě vhodné podotknout, že ačkoliv námět projektu „Rekonstrukce chebského letiště“ je vzhledem k rozsahu této práce limitován a shrnut pouze do souboru obecných informací, abstrahujících konkrétní data pro předání podkladů věcně příslušné autoritě k jejímu dalšímu zhodnocení, byl o námět projektu projeven zcela relevantní zájem stran chebského ULC. Zároveň bylo ULC Cheb sděleno, že jakákoliv aktivita týkající se prostor chebského letiště je a bude dotčenými leteckými kluby v okolních regionech jednoznačně vítána a plně podporována.

9. Závěr

Tato práce pomocí analýzy, popisu a rešerše mapuje možnosti přeshraniční spolupráce v mikroregionu Chebsko, kdy lze uvést, že všechny vybrané konkrétní projekty jsou realizovány za podpory programů Evropské unie. Třeba tedy podotknout, že vzhledem k časovému horizontu daného programovacího období 2007 - 2013, se nyní nacházíme v jeho

finální etapě, kdy vedle formálního pojetí můžeme v současnosti na celé programovací období a v něm realizované investiční projekty nahlížet i z hlediska praktického, z hlediska jistých přidaných hodnot a bezesporu i statisticky.

Úvod této práce tvoří teritoriální vymezení daného mikroregionu, seznámení se sdružením fungujícím v této oblasti, přiblížení historických událostí spojených s tímto územím a popis jeho současného stavu. Ze získaných informací pak lze dospět k závěru, že mikroregion má značné historicko – kulturní a přírodní bohatství, či rozvinutou a kvalitní infrastrukturu. K současné existenci Mikroregionu Chebsko nutno podotknout, že se po deseti letech svého fungování potýká s existenčními problémy plynoucími vesměs ze stanovených kritérií přeshraničních operačních programů Evropské unie.

Další kapitola je věnována obecnému přiblížení pojmu regionální politika, kdy hlavní funkce této politiky byla v době jejího vzniku předpokládána pro zužování rozdílů mezi jednotlivými regiony v rámci celé EU. Přibližuje problematiku politiky soudržnosti, protože přeshraniční spolupráce má v této oblasti přednostní postavení. Vzhledem k tomu, že jedna z dílčích prioritních myšlenek správného fungování EU spočívá především v metodickém a plánovaném přerozdělování financí je část této kapitoly věnována fondům Evropské unie, ze kterých se finance na základě splněných podmínek čerpají.

Navazující kapitola přibližuje čtenáři jednotlivé operační programy v ČR, které jsou vlastním členským státem vždy pro dané programovací období pečlivě vybírány ze seznamu všech operačních programů tvořených na základě tří stanovených cílů Evropské unie. Obsah uvedeného textu odborně rozebírá a přibližuje postavení evropské územní spolupráce v rámci hierarchického uspořádání, včetně konkrétních operačních programů tvořících tento cíl.

Pátá kapitola v podstatě doplňuje a konkretizuje předchozí stať, ve svém znění obsahuje podrobný popis jednotlivých operačních programů, které dohromady tvoří cíl Evropské územní spolupráce. Zde se v rámci podkapitol nachází konkrétní rozčlenění samotných programů, důraz je kladen především na ve smyslu celé práce důležitý program přeshraniční spolupráce, který je zde vymezen z několika hledisek tvořících možnosti jeho vnitřní struktury.

Tato první část práce do páté kapitoly včetně by měla čtenáře vcelku obecně seznámit s fungováním a mechanismem operačních programů EU, když odborný popis tvoří zcela

účelově vybrané zásadní informace nezbytné pro smysl druhé části práce. Soubor prezentovaných údajů je v podstatě jakýsi širší teoretický úvod do dané problematiky, jehož obsah umožní plynulý přechod k dalším textům. Druhá část práce tvoří celek, na základě rešerše vybraných, konkrétních realizovaných operačních programů, včetně specifik samotných projektů, který je vždy doplněn o dílčí závěr vyplývající z obecného mínění veřejnosti a o dopad pro dané území. Forma druhé části práce a její rozsah opět zcela účelově navádí čtenáře k vlastní podstatě celé práce, včetně její přidané hodnoty. Tuto hodnotu lze vnímat z poslední samostatné části díla, které tvoří zcela originální námět nového přeshraničního projektu, když jeho přínos by mohl mít jednoznačně rozsáhlý ekonomicko – turistický dopad na danou oblast chebského mikroregionu.

Konkrétní vytipované a realizované přeshraniční projekty obsažené v druhé části práce představují výčet více či méně úspěšných děl zhotovených v současném programovacím období, jejichž dopad opět více či méně zhodnotil danou lokalitu.

Vlastní projekt vznikl na základě myšlenky dotázaných respondentů tvořených odborníky na dotační programy týkající se přeshraniční spolupráce a za přidané hodnoty budoucích spotřebitelů. Odborné popisující informace byly na základě rešerší extrahovány z dostupných dat od současných provozovatelů letiště a zároveň od současných uživatelů leteckého areálu. Shora uvedené přispělo ke vzniku samotné formy projektu, která ve svém znění tvoří nosný pilíř této bakalářské práce.

10. Resumé

This essay is analyzing, describing and mapping the possibilities of cross – border cooperation in the micro – region Chebsko. All of selected are realizing with support of programs EU. Introduction to this work is making territorial definition of the micro - region, acquaint with functional association in this area, with historical events connected with Cheb and description of current state.

The next charter is dealing with general approach of conception regional policy and cohesion policy, because the cross – border cooperation has priority position in this problematic.

The following chapter is bringing individual programs in Czech Republic, which are carefully selected from the list, which is consisting of all operating programs under the three stated objectives of the European Union.

The fifth chapter complements and specifies the previous article. It contains a detailed description of operating programs, which together form objective European territorial cooperation

Another part of this work forms contents of the selected, concrete realized operating programs, including the specifics of the projects, which are complemented by general opinion and by impact of given territory.

The end of this work is devoting to individual project, which based on the idea of the interviewed respondents created from experts on subsidy program for cross – border cooperation and on needs of future consumers.

The above contributed to the formation of the project, which is in form like the backbone of this thesis.

11. Použité zdroje

11.1. Literatura

- ASOCIACE MEZI ES A ČR, Praktický průvodce, Isbn 80-85865-04-1, Dr. Michal Krejza, 1994, VICTORIA PUBLISHING,
- MINISTERSTVO ČR – Příručka pro žadatele programu přeshraniční spolupráce Cíl 3 ČR – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013 – 5.vydání
- SPOLEČNÝ REALIZAČNÍ DOKUMENT K PROGRAMU CÍL3, CCI-CODE:2007CB163PO017
- ÚVOD DO REGIONÁLNÍCH VĚD A VEŘEJNÉ SPRÁVY, ISBN 80-85963-69-8, Kolektiv autorů, CODEX BOHEMIA

11.2. Internetové zdroje

- CÍL3, Evropská územní spolupráce, dostupný z WWW: < <http://www.cil3.cz/> >
- CRR, dostupný z WWW: < <http://www.crr.cz/cs/> >
- DEMENZFACHSTELLE PLAUEEN – VOGTLAND, dostupný z WWW: < <http://www.demenz-vogtland.de/> >
- ENTERPRISE EUROPE NETWORK, dostupný z WWW: < <http://een.ec.europa.eu/> >
- EURACTIV, dostupný z WWW: < <http://www.euractiv.cz/> >
- EUREGIO EGRENSIS, dostupný z WWW: < <http://euregio-egrensis.org/cz> >
- EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR, dostupný z WWW: < <http://www.esfcr.cz/> >
- GYMNÁZIUM CHEB, dostupný z WWW: < <http://www.gymcheb.cz/> >
- CHEBSKO, dostupný z WWW: < <http://www.chebsko.com/> >
- INFORMAČNÍ PORTÁL KARLOVARSKÉHO KRAJE, dostupný z WWW: < http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz >
- INSTITUT UMĚNÍ, dostupný z WWW: < <http://www.culturenet.cz/index.php?cmd=page&id=191> >
- INTERREG IVC, dostupný z WWW: < http://www.interreg4c.eu/about_programme.html >
- INTERREG IIIA, dostupný z WWW: < <http://www.interreg3a.cz/> >

- LETIŠTĚ CHEB, dostupný z WWW: < <http://www.letistecheb.cz/> >
- LOMNIČKA, dostupný z WWW: < <http://lomnicka.blgz.cz//>>
- MAPA PROJEKTU, dostupný z WWW: < <http://www.mapaprojektu.cz/cs/index.shtml> >
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, Strukturální fondy, dostupný z WWW: < <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Uvodni-strana> >
- MIKROREGION CHEBSKO, dostupný z WWW: < <http://www.chebsko.net />>
- MINISTERSTVO DOPRAVY, dostupný z WWW: < <http://www.mdcz.cz/cs/default.htm> >
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, dostupný z WWW: < <http://www.osf-mvcr.cz/slovník/interact-ii> >
- OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA HRANICE, dostupný z WWW: < <http://www.mestohranice.cz/> >
- OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA CHEB, dostupný z WWW: < <http://mestocheb.cz/> >
- OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA PLESNÁ, dostupný z WWW: < <http://www.mestoplesna.cz//>>
- REGIERUNG VON OBERFRANKEN, dostupný z WWW: < <http://www.regierung.oberfranken.bayern.de/> >
- SDH SKALNÁ, dostupný z WWW: < <http://sdhskalna.webnode.cz/hasicske-muzeum/> >
- SOLÁRNÍ ENERGIE, dostupný z WWW: < <http://www.solarnienergie.cz/> >
- STŘEDNÍ ZDRAVOTNICKÁ ŠKOLA A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA CHEB, dostupný z WWW: < <http://szs.szsavoscheb.cz/index.php/2012-11-29-20-08-22>>
- ULTRALIGHT CLUB CHEB, dostupný z WWW: < http://www.ulc.ngi.cz/index.php?option=com_content&view=section&layout=blog&id=9&Itemid=18 >
- VOGTLAND – ANZIGER, dostupný z WWW: < http://www.vogtland-anzeiger.de/Vogtland_Anzeiger/cms-startseite/teutates-neuer-star-in-plohn--1-.html >
- WIKIPEDIE, Otevřená encyklopedie, dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavni_strana/ >
- ZIEL3|CÍL 3, dostupný z WWW: < <http://www.ziel3-cil3.eu/cs/programm/index.jsp/> >

